

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

Molde, 23. februar 2017

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 1/17
TID: 1.3.2017 kl. 12:00
STED: Galleriet, Molde rådhus

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. DESEMBER 2016
PS 02/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/17	PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV EIENDOM»
PS 04/17	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016
PS 05/17	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2016
PS 06/17	MØTEPLAN FOR 2017
PS 07/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/17	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79. eller mob. 91 37 11 12.

E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Trygve Grydeland (s)
leder

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 15.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 01/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. DESEMBER 2016

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 7. desember 2016 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.

Sekretær gjør oppmerksom på at det er korrigert på nummereringen av referat og orienteringssakene, da nummereringen var feil ved utsendt protokoll til utvalgsmedlemmene.

Protokollen godkjennes formelt i påfølgende møte samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 6/16
Møtedato: 7.12.2016
Tid: Kl. 12.00 – 16.35
Møtested: Galleriet, Molde rådhus
Sak nr: 42/16 – 48/16
Møteleder: Trygve Grydeland, leder (H)
Møtende medlemmer: Ann Monica Haugland, nestleder (Frp)
Anne Brekke (Ap)
Knut Ståle Morsund (Krf)
Bonde Nordset (Bor)

Forfall: Ingen
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ingen
Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen: Anny Sønderland, konst. daglig leder Kommunerevisjonsdistrikt 2,
forvaltningsrevisor
Einar Andersen, forvaltningsrevisor

Av øvrige møtte: Arne Sverre Dahl, styreleder ROR IKT/rådmann (under OS 20/16)
Fred Gjørtz, daglig leder ROR IKT (under OS 20/16)
Eyvind Petterson, seksjonsleder Lønn (under OS 21/16)
Kjersti Bakken, fagsjef pleie og omsorg (under OS 19/16 og sak 44/16)
Ann-Mari Abelvik konst. kommunalsjef drift (under OS 19/16 og sak 44/16)

Protokollen blir formelt godkjent i neste møte

Utvalgsleder Trygve Grydeland ønsket velkommen og ledet møtet.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Det ble fremmet forslag om at orienteringene ble tatt først i møte, i slik rekkefølge: OS 20/16, OS 21/16 og OS19/16.

Innkalling og sakliste med denne endringen ble godkjent.

Trygve Grydeland måtte fratre møte kl. 1605, nestleder Ann Monica Haugland overtok da møteledelsen resten av møtet. Da Grydeland måtte fratre møte, gjenstod gjennomgang av referatsakene og votering sak 43/16, samt behandling av sak 46/16 til 48/16.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 42/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 9. NOVEMBER 2016
PS 43/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 44/16	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «KOMMUNENS ØKONOMISKE SITUASJON INNEN HELSE OG OMSORG- STYRING OG RAPPORTERING»

PS 45/16	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT
PS 46/19	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2017. DELTAKELSE
PS 47/16	OPPFØLGINGSLISTE
PS 48/16	EVENTUELT

PS 42/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 9. NOVEMBER 2016
-----------------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 9. november 2016 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1. Anne Brekke
2. Knut Ståle Morsund

Kontrollutvalgets behandling

Protokollen fra møte 9. november 2016 godkjennes.

Det foreslås at Anne Brekke og Knut Ståle Morsund velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 9. november 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:

1.
2.

PS 43/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

- RS 23/16 **Marit Seljeseth Stokke (BOR) – søknad om fritak fra politiske verv for perioden frem til 2019. Nyvalg i kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, KS, representantskapet i RIR og plan og utviklingsutvalget. , saksprotokoll fra kommunestyrets møte 10.11.2016, K-sak 112/16.**
- RS 24/16 **Høringsuttalelse – NOU 2016:4 Ny kommunelov, uttale fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) datert 30.9.2016.**

- RS 25/16 **Høring – NOU 2016:4 Ny kommunelov**, uttale fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF) datert 7.10.2016.
Sekretær oppsummerte hovedkonklusjonen fra de to høringsuttalelsene når det gjelder kontrollutvalg og sekretariat; Begge organisasjonene ønsker å videreføre en mer rendyrket bestiller-/utførermodell mellom kontrollutvalg og revisjon, enn det lovforslaget legger opp til. Sekretariatet må fortsatt kunne gjøre nødvendige vurderinger for kontrollutvalgene, uten at det blir regnet som revisjon. Kompetansekrav for sekretariatet blir foreslått av FKT, og NKRF foreslår at spørsmålet utredes nærmere.
- RS 26/16 **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS**, datert 14.11.2016.
Sekretær refererte til samtale med styreleder Per Ove Dahl om vedtak fra styremøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 29.11.2016. Styret har vedtatt å utlyse stillingen på nytt på Finn.no med skjerpet krav til kompetanse som statsautorisert/registrert revisor. Konsulentfirmaet som bistår i prosessen vil fortsette prosessen for å søke etter aktuelle kandidater. Styret vedtok også å innhente tilbud fra eksterne på daglig ledelse (konstituering) fram til det er tilsatt daglig leder.
Sekretær viser til sak 13 i referatet fra representantskapsmøte, der saken om vedtak om budsjett ble utsatt. De tre største eierne fylkeskommunen, Molde og Kristiansund kommuner skal drøfte budsjettet i møte 21.12.16. Det er ikke fastsatt tidspunkt for nytt representantskapsmøte der budsjettet skal vedtas.

Konstituert daglig leder i Kommunerevisjonsdistrikt 2, Anny Sønderland, opplyser til kontrollutvalget at det er usikkerhet knyttet til budsjetttrammene for det nye selskapet. Det er forslag om reduksjon av fylkeskommunens bidrag. Fylkeskommunens budsjett skal behandles i fylkestinget 12.12.2016.

Orienteringssaker:

- OS 19/16 **Orientering om kvalitet pleie og omsorgssektoren**, ved fagsjef for pleie og omsorg Kjersti Bakken og konst. kommunalsjef for drift Ann-Mari Abelvik.
- Kontrollutvalget hadde på forhånd satt opp følgende stikkord for det de ønsket tilbakemelding om:
- Hvordan sikres kvalitet på tjenestene i innsparingsperioder?
 - Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet?
 - Kommunikasjons/språkutfordringer mellom pasient og pårørende
 - Avviksrapportering
- Fagsjef Kjersti Bakken brukte lysark i sin orientering til kontrollutvalget, disse sendes utvalgsmedlemmene sammen med protokollen.
- Hvordan sikres kvalitet på tjenestene i innsparingsperioder?
Fagsjef Kjersti Bakken viser til en sirkel med 5 faser:
1. Forberede
 2. Planlegge
 3. Utføre
 4. Evaluere
 5. Følge opp
- Bakken sier at ledelsen har ansvar for fase 1 og 2, men at det er viktig å involvere de ansatte også i planleggingsfasen.

Når det gjelder fase tre, så vises det til kvalitetssystemet Rettesnora. Her ligger bl.a. prosedyrer og rutinebeskrivelser.

I fase 4 og 5 er avvikssystemet viktig, det ligger også på Rettesnora.

Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet?

Kjersti Bakken nevner flere utfordringer:

- Økt arbeidspress. Pga. lavere bemanning enn grunnbemanningen, enkelte ansatte har slitt. Bakken understreker at bemanningen skal være innenfor det forsvarlige. Det blir gjort en fortløpende vurdering av ledelsen fra dag til dag.
- Utfordret på fleksibilitet. De ansatte må trå til å bidra der det er behov
- Sykefravær. Statistikken viste en svak stigning i 2014 og 2015, nå kan det se ut til at det er en liten nedgang i sykefraværet.
- Ledelse. God ledelse er svært viktig i slike faser. Lederne har deltatt i utviklingsprogrammet LAP (Ledelse av prosesser). Bakken sier at de har vært heldige å ha en stabil ledergruppe.

Kommunikasjons/språkutfordringer mellom pasient og pårørende

Bakken trekker frem to forhold:

Fremmedspråklig ansatt: Disse har krav om å dokumentere sine norskkunnskaper

Fremmedspråklig pasient: Tolketjenesten blir brukt ved behov

Ellers opplyser Bakken at det at det er en del som er ute i språkpraksis, men disse har ikke noe ansvar. De skal følge en ansatt i de daglige oppgavene for å lære seg språk.

Avviksrapportering

Rettesnora brukes til avviksrapportering. Avvik skal løses på lavest mulig nivå.

Det er også etablert en avviksrapportering mellom kommunen og helseforetaket, som en del av samhandlingsreformen.

Bakken nevner også at de rapporterer i forhold til balansert målstyring (BMS).

Bakken opplyser at de har fokusområder for avviksrapporteringen. For eksempel blir medisinhåndtering undersøkt spesielt. Hun nevner at de i disse dager gjennomfører en internkontroll av medisinerings; bl.a. håndtering, dokumentasjon og opplæring.

Konst. kommunalsjef drift, Ann Mari Abelvik, sier at de jobber med implementering av avvikssystemet, dette er et kontinuerlig arbeid. Pleie og omsorg er kanskje de som er flinkest til å bruke systemet. Avvik som ikke blir lukket i avdelingen, kommer til kommunalsjef drift.

Videre orienterte fagsjef Kjersti Bakke utvalget om fagsjefens rolle.

Fagsjefen har ansvar for koordinering, kvalitet, prosedyrer og rutiner, men ligger utenfor styringslinja til enhetene. Det er kommunalsjef drift som har linjeansvaret.

Konst. kommunalsjef drift, Ann Mari Abelvik, sier at brukerundersøkelser er viktige. Det er viktig å finne gode indikatorer i undersøkelsene. Det blir opplyst at brukerundersøkelse er under gjennomføring i disse dager. Kontrollutvalget ønsker å se resultatet når det foreligger. Sekretær får ansvar for at den blir fremlagt som referatsak til utvalget.

På spørsmål fra utvalget om reduserte rammer har gått ut over kvaliteten på tjenestene, så svarer Abelvik at reduserte rammer ikke nødvendigvis trenger å gå ut over kvalitet. Det kan også gi et insitamant til å gjøre oppgaver mer effektivt. Bakken sier at pleie og omsorg i perioden med reduserte rammer har hatt et merforbruk, nettopp fordi forsvarligheten har blitt vurdert kontinuerlig.

Fagsjef pleie og omsorg, Kjersti Bakke og konst. kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen.

ROR IKT, kontrollutvalget hadde bedt om en orientering knyttet til følgende stikkord;

- Situasjonsbeskrivelse drift og økonomi
- Pågående prosjekter og fremdrift i disse
- Personalsituasjon og kompetanse

Situasjonsbeskrivelse drift og økonomi

Styreleder Arne Sverre Dahl ga innledningsvis en orientering om selskapets organisering. Selskapet hadde sitt oppstartsår i 2014, som et resultat av et prosjekt initiert av ROR for å se på muligheter og synergier av å samhandle på IKT området. Driftsdelen av selskapet er hjemlet i § 27 i kommuneloven, som et interkommunalt samarbeid. I styret sitter rådmennene i deltakerkommunene. Alle medlemmene har en stemme hver ved voteringer, men styret er ikke beslutningsdyktig uten at Molde kommune og to andre kommuner er representert. Personaldelen av selskapet er hjemlet i kommuneloven § 28, som et vertskommunesamarbeid. Alle de ansatte i ROR IKT er ansatt i Molde kommune. Ved oppstarten ble det gjennomført en virksomhetsoverdragelse av ansatte fra deltakerkommunene til Molde kommune. Dahl sier at selskapet har hatt store oppstartsutfordringer som følge av; ulik organisering, ressursinnsats og kompetanse i kommunene. Økonomien til selskapet er fordelt mellom kommunene slik; 30 % fastbeløp, 70 % etter folketall.

Det er utarbeidet felles IKT strategi, felles handlingsplan og det er felles økonomi for kommunene som deltar i IKT-samarbeidet.

Så langt er det brukt mye ressurser på drift; dvs. å sørge for at IKT-systemene er oppe, dette har gått ut over utviklingsoppgavene.

Ny daglig leder i ROR IKT, Fred Gjørtz, startet opp 15. november. Gjørtz opplyser at overskridelsene i forhold til budsjettet er 4,5 mill. kroner som i hovedsak skyldes tre forhold; Lisenser, økning av husleie etter innflytting i Storgata 33, og kontering/videreformidling til andre.

Når det gjelder lisenser, så har disse tidligere vært budsjettert og regnskapsført på investeringer, men disse er nå regnskapsført fordelt på en investeringsdel og en vedlikeholdsdel (drift). Det har derfor vært en underbudsjettering på drift. Samtidig så har det vært gjort et arbeid for å få oversikt over og oppdatere lisenser. Det har vært brukt ekstern kompetanse i dette arbeidet, da det er et komplisert arbeid, sier Gjørtz Husleieøkningen i Storgata 33 har vært underkommunisert til eierne, slik det har vært budsjettet for lite. Det har nå blitt reforhandlet avtale om husleie med Molde kommune. En har da fått ned husleien. Ny modell gir en husleiereduksjonen på ca. 800 000,-, opplyser Arne Sverre Dahl. Det tredje grepet som er gjort er å gå gjennom konteringer og krav som skulle ha vært viderefakturert. Dette arbeidet har medvirket til at årets merforbruk har blitt redusert fra 5,1 mill. kroner til 4,5 mill. kroner.

Fred Gjørtz opplyser at ROR IKT har 85 pågående prosjekt for øyeblikket. Fram til nå har en stort sett brukt egne ressurser til prosjektene, men det har gått ut over fremdriften. Fremover vil en endre fokus til mer bruk av ekstern prosjektledelse.

De to store prosjektene er etablering av et fellessystem, ved at alle servere blir samlet i Molde. Midsund kommune er først ute med å flytte alt over, og skal være på plass 1. kvartal 2017. Det andre store prosjektet er innkjøp av felles saks- og arkivsystem. Her har en nå leid inn ekstern prosjektledelse og har intensivert arbeidet. Målet er å få nytt saks- og arkivsystem i drift i løpet av 2017.

Personalsituasjon og kompetanse

Det er 25 personer ansatte i ROR IKT; 17 knyttet til helpdesk, 5 på prosjektledelse og 2,5 stilling i administrasjonen. Alle ansatte har en arbeidsplass i Storgata 33, men noen er ute i kommunene noen av dagene.

Fra 1.1.2017 blir bemanningen redusert med 2,5 stilling.

Daglig leder opplyser at arbeid med strategisk kompetanseplan har startet.

De må gjøre en vurdering av om selskapet har riktig kompetanse til de oppgavene som i dag skal utføres, ut fra hvilke mål som skal nås, og ut fra hvordan skal en nå disse målene. Utgangspunktet var at selskapet startet opp med summen av den kompetansen som var ute i kommunene. Det jobbes med å dreie tjenestene fra drift/vedlikehold til utvikling av tjenestene.

Arne Sverre Dahl sier at forventningsspråk fra kommunene er en utfordring. Det er laget en Service Level Agreement (SLA). Her kommer det frem hvem som har hvilket ansvar. Det oppleves at det i kommunene er ulik grad om tålmodighet og forventninger, men dette har blitt bedre.

Daglige leder Fred Gjørtz og styreleder Arne Sverre Dahl svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen.

Orienteringen ble etterspurt som følge av at kontrollutvalget i Molde fikk en henvendelse fra kontrollutvalget i Rauma om å foreta en forvaltningsrevisjon av ROR IKT.

Konklusjon

Utvalget konkluderer etter orienteringen med at de på det nåværende tidspunkt ikke ser grunn til å foreta en forvaltningsrevisjon av ROR IKT. Utvalget ber sekretær om å tilskrive kontrollutvalget i Rauma om dette, og anbefale kontrollutvalget i Rauma om evt. be om å få en orientering fra ROR IKT.

OS 21/16

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Refusjon sykepenger i Molde kommune», orientering om status ved seksjonsleder lønn, Eyvind Petterson. Petterson opplyser at han startet i stillingen april og har tatt tak i denne oppfølgingen i høst. Det har blitt sendt en henvendelse til NAV for å få en tilbakemelding på saker fra 1.1.2005-31.12.2009. De har fått tilbakemelding fra NAV om at svar må gis til kommunen sak for sak. De har begynt å få tilbakemelding fra NAV. Av krav på kr 1 448 000,- har de fått refundert ca. kr 112 000,-.

Det er usikkert når de kommer i mål med dette arbeidet, fordi de er avhengig av svar fra NAV, opplyser seksjonsleder.

Når det gjelder utestående krav fra og med 1.1.2010 og til d.d. så er det den enkelte lønnskonsulent som følger opp sine lister. Petterson sier at dagens system, både hos kommunen og hos NAV, gjør at de nå har mye bedre kontroll.

På spørsmål fra utvalget om tapsføring i regnskapet, så viser Petterson til at det må økonomisjef Kurt Magne Thrana svare på.

Regnskapsrevisor Anne Oterhals gjør utvalgt oppmerksom på at regelverket er slik at dersom tap er sannsynliggjort, så skal dette bli regnskapsført.

Seksjonsleder Lønn, Eyvind Petterson svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen.

Kontrollutvalget gir uttrykk for at de synes oppfølgingen av dette forvaltningsrevisjonsprosjektet som ble gjennomført i 2012 har tatt for lang tid. Utvalget ønsker å intensivere oppfølging av saken, og evt. vurdere å orientere kommunestyret.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (4 voterende)

Kontrollutvalgets innstilling

1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger fra revisjonen:
 - Molde kommune bør sikre at kommunens målsettinger innenfor helse og omsorg kommer tydeligere fram i økonomiplanen.
 - Molde kommune bør vurdere systemet for årlig revidering av handlingsplaner
 - Molde kommune bør sikre at det i større grad rapporteres i forhold til mål i årsrapporten
 - Molde kommune bør vurdere en mer helhetlig rapportering og vektlegge rapportering på kvalitet i større grad.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.

Kontrollutvalgets behandling

Forvaltningsrevisor Anny Sønderland orienterte utvalget kort om prosjektprosessen og om metode. Videre ble det gitt en gjennomgang av anbefalingene og bakgrunnen for disse.

Konst. kommunalsjef drift, Ann Mari Abelvik sier det er gjort et godt arbeid som kommunen kjenner seg igjen i. De vil vurdere anbefalingene grundig, og spesielt dette med å vektlegge rapportering på kvalitet. Men Abelvik understreker at de er opptatt av at det ikke skal bli for byråkratisk og at det ikke skal bli gjort unødvendig arbeid.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

Kontrollutvalgets innstilling

1. Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom
2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som fremkommer i protokollen fra kontrollutvalgets møte 7.12.2016
3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS.
4. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær gjennomgikk de aktuelle prosjektene som er beskrevet i saksfremlegget. Det er tatt utgangspunkt i plan for forvaltningsrevisjon og tidligere signal fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget gjorde en grundig vurdering av aktuelle prosjekt som er beskrevet i saksframlegget og konkluderte med at det var mest aktuelt å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til Molde Eiendom KF, selv om Molde Eiendom KF nå gjør noen organisatoriske grep. Bakgrunnen for at kontrollutvalget ønsker å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til Molde Eiendom KF, er bl.a. informasjon som kontrollutvalget er gjort kjent med gjennom orienteringer, samt det faktum at foretaket forvaltet svært store ressurser på vegne av Molde kommune.

Det blir fremsatt forslag om følgende konkretisering i sekretariatets forslag til vedtak:

1. *Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom*
2. *Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som fremkommer i protokollen fra kontrollutvalgets møte 7.12.2016*

Kontrollutvalget ønsker at prosjektet skal ta utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Hvordan sikres styring og samordning mellom foretaket og kommunen knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene?
2. Hvordan planlegges og kvalitetsikres kjøp og salg av eiendommer?
3. Sikres det verdibevarende vedlikeholdet av bygningsmassen?

Kontrollutvalget konkluderte med at de ønsker å avgrense prosjektet til å konsentrere seg om utleieboliger, ikke formålsbygg.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

1. Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:
....
2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som er skissert i saksframlegget.
3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS.
4. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

PS 46/16	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2017. DELTAKELSE
----------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Trygve Grydeland og Knut Ståle Morsund deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 1. og 2. februar 2017.

Anne Brekke deltar dersom hun får flyttet annen avtale.

Kontrollutvalgets behandling

Det ble fremsatt følgende forslag til vedtak:

*Trygve Grydeland og Knut Ståle Morsund deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 1. og 2. februar 2017.
Anne Brekke deltar dersom hun får flyttet annen avtale.*

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (4 voterende)

Sekretariatets innstilling

..... deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 1. og 2. februar 2017.

PS 47/16	OPPFØLGINGSLISTE
-----------------	-------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt Refusjon sykepenger i Molde kommune

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjons-rapporten Refusjon sykepenger i Molde kommune i møte 08.12.2011 i sak 42/11. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i siste halvdel av 2012.

07.12.16: Seksjonsleder lønn, Eyvind Petterson, orienterte jf. OS 21/16. Kontrollutvalget ønsker orientering om status våren 2017. Etter dette vil KU vurdere å sende saken over til kommunestyret.

Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene

Kontrollutvalget hadde bedt om orientering fra administrasjonen om det er kartlagt hvilke langtidseffekter innsparingene har.

07.12.16: Orientering i dagens møte OS 19/16 berørt også temaet: Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet. Orienteringen ble gitt av fagsjef Kjersti Bakken og kons. kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik.

Kontrollutvalgets behandling

Til dette møtet var det lagt opp til orientering knyttet til følgende sak på oppfølgingslisten:

- **Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt Refusjon sykepenger i Molde kommune**

Utvalget gjennomgikk de saker som var opplistet i saksframlegget. Det ble ikke fremmet forslag om å føre til nye saker på oppfølgingslisten.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (4 voterende)

Sekretariatets innstilling

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:.....

PS 48/16	EVENTUELT
-----------------	------------------

Fastsetting av dato for kontrollutvalgets første møte i 2017

Kontrollutvalget sine medlemmer støttet sekretariatet sitt forslag til dato for første møte i 2017, **onsdag 1. mars.**

Sluttregnskap for barnehagen Barnas Hus

Daglig leder i Molde Eiendom KF, Åsmund Vestad har gitt tilbakemelding om at de nærmer seg fremleggelse av sluttregnskap for barnehagen Barnas Hus.

Molde Idrettspark – delprosjekt Idrettens hus

Utvalgsmedlem Anne Brekke tok i møte opp problemstillinger knyttet til saken som rådmannen legger frem for kommunestyret i møte 15.12.2016, der det forslås å rive Idrettens hus og føre opp nybygg.

- Hvordan har tidligere vedtak om renovering av Idrettens hus blitt fulgt opp?
- Hvilke prosesser og vedtak ligger til grunn for beslutning om å utrede alternativ til renovering?
- Hvem har besluttet at det skulle bestilles tegning av nybygg, og er lov om offentlig anskaffelser fulgt for dette oppdraget?

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget diskuterte problemstillingene.

Kontrollutvalgets konklusjon

Utvalgsmedlemmene vil undersøke denne saken nærmere.

Kontrollutvalget ønsker at rådmannen kan legge fram dokumentasjon og orientere utvalget i første møte i 2017.

Trygve Grydeland
leder

Ann Monica Haugland
nestleder

Knut Ståle Morsund

Anne Brekke

Bonde Nordset

Jane Anita Aspen
sekretær

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 02/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 01/17 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 30.11.2016**
(vedlagt)
- RS 02/17 **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 14.11.2016** (vedlagt)
- RS 03/17 **Referat fra representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS, 10.1.2017**
(vedlagt)
- RS 04/17 **Budsjett 2017 for revisjon – pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte, brev datert 31.1.2017 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 til deltakerkommunene** (vedlagt)
- RS 05/17 **Budsjettforslag for 2017 for kontroll og tilsyn, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 15.12.2016, sak 114/16** (vedlagt)
- RS 06/17 **Avvikling av Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 15.12.2016, sak 126/16** (vedlagt)
- RS 07/17 **Forvaltningsrevisjonsrapport – Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 16.2.2017, sak 1/17** (vedlagt)
- RS 08/17 **Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 16.2.2017, sak 2/17** (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 01/17 **Molde Idrettspark – delprosjekt Idrettens hus**
Kontrollutvalget besluttet i kontrollutvalgsmøte 7.12.2017 å etterspørre rådmannen om dokumentasjon og orientering knyttet til følgende spørsmål:
- Hvordan har tidligere vedtak om renovering av Idrettens hus blitt fulgt opp?
 - Hvilke prosesser og vedtak ligger til grunn for beslutning om å utrede alternativ til renovering?

- Hvem har besluttet at det skulle bestilles tegning av nybygg, og er lov om offentlig anskaffelser fulgt for dette oppdraget?

- OS 02/17 **Endring i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning-kortsiktige lån** – brev fra Kommunal og moderniseringsdepartementet til kommunene datert 15.11.2016 (vedlagt)
- OS 03/17 **Informasjonsskriv 1/2016 – Valgt revisors ansvar for revisjonsoppgaver utført av andre**, skriv til NKRF sine medlemmer fra NKRF sin Forvaltningsrevisjonskomité, datert 8.12.2016 (vedlagt)
- OS 04/17 **Informasjonsskriv 7/2016 – Revisors vurderinger av vesentlighet med vekt på planleggingsfasen ved revisjon av regnskaper i kommunal sektor**, skriv til NKRF sine medlemmer fra NKRF's Revisjonskomité, datert 15.11.2016 (vedlagt)
- OS 05/17 **Forbundsbasert kvalitetskontroll vedr. Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal – 2016**
Kopi av rapport fra NKRF's kvalitetskontrollkomite - forbundsbasert kvalitetskontroll utført 2016, samt Kommunerevisjonsdistrikt 2 sin kommentar til kontrollen.
Dokumentene er selskapsinterne og er derfor unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13, 1.ledd nr. 2. (Vedleggene deles ut i møtet)

Jane Anita Aspen
daglig leder

Styret
for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 3/16
Møtedato: 30.11.2016
Tid: Kl. 09.30 – kl. 11:40
Møtested: Møterom «Galleriet», Molde rådhus
Sak nr: 15/16 – 21/16
Møteleder: Stig Holmstrøm

Av styrets medlemmer møtte:

Aukra kommune: Oddvar Hoksnes
Eide kommune: Kåre Vevang
Fræna kommune: Ingvar Hals
Molde kommune: Trygve Grydeland
Rauma kommune: Lars Ramstad, nestleder
Vestnes kommune: Stig Holmstrøm, styreleder

Forfall:

Gjemnes kommune: Øyvind Gjøn
Nesset kommune: Ivar Henning Trælvik
Sunnal kommune: Trond M. Hansen Riise

Møtende vara:

Gjemnes kommune: Kristine Måløy
Nesset kommune: Jostein Øverås
Sunnal kommune: Odd-Helge Gravem

Ikke møtt:

Ingen

Fra sekretariatet:

Jane Anita Aspen, daglig leder
Sveinung Talberg, rådgiver

Av øvrige møtte:

Ingen

Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Det fremkom ingen merknader til sakliste. Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 15/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 7. SEPTEMBER 2016
ST 16/16	VALG AV NY NESTLEDER I STYRET
ST 17/16	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. OKTOBER 2016
ST 18/16	HVORDAN GJØRE KONTROLLUTVALGENES ARBEID KJENT?
ST 19/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 20/16	STYRETS MØTEPLAN 2017
ST 21/16	EVENTUELT

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøtet 7. september 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Kåre Vevang
2. Jostein Øverås

Styrets behandling

Det foreslås at Kåre Vevang og Jostein Øverås velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 7. september 2016 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

Styrets vedtak

Lars Ramstad velges som nestleder til styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for resten av kommunevalgperioden 2015-2019.

Styrets behandling

Det ble fremmet forslag om at Lars Ramstad velges om nestleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer (9 voterende).

Daglig leders innstilling

..... velges som nestleder til styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for resten av kommunevalgperioden 2015-2019.

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.10.16 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte knyttet til saksfremlegget og svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 18/16	HVORDAN GJØRE KONTROLLUTVALGENES ARBEID KJENT?
-----------------	---

Styrets vedtak

Eksemplene fra saksfremlegget og innspill i møte tas til orientering.

Styrets behandling

Styrets medlemmer utvekslet erfaringer om hvordan de arbeidet i de forskjellige kontrollutvalgene.

Her er noe av det som kom frem:

- viktig å gjøre kontrollutvalgets arbeid godt kjent i kommunestyret
- ta ordet og gi utfyllende informasjon når kontrollutvalgets saker er til behandling i kommunestyret
- ikke noe målsetting å bruke media i profilering av kontrollutvalget
- nyttig å gjøre kontrollutvalget sitt arbeid godt kjent i organisasjonen ved virksomhetsbesøk og orienteringer fra virksomhetsledere til kontrollutvalget
- kontrollutvalget må ikke oppfattes av innbyggerne som et klageorgan
- viktig at alle medlemmene deltar aktivt utvalget
- en utvalgsleder har gode erfaringer med å ha dialogmøte med rådmann og ordfører i forkant av kontrollutvalgsmøte, flere deltar også på formannskapsmøter. Dette er tips noen av de andre vil vurdere.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 19/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 02/16 **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS, datert 14.11.2016.**

Orienteringssaker:

OS 04/16 **Inngått avtale med KPMG som revisor for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.**

OS 05/16 **Informasjon om resultat av lokale forhandlinger for sekretariatets ansatte.**

OS 06/16

Presentasjon av hjemmeside

Daglig leder orienterte om arbeidet, men det var ikke klart for presentasjon av siden enda. Hjemmesiden er ferdig utviklet, men det gjenstår for sekretariatet å fylle den med informasjon knyttet til kontrollutvalgene og sekretariatet. For eksempel, informasjon om medlemmer, møteplaner, saksdokument, protokoller, forvaltningsrevisjonsrapporter osv.

Resultatet blir at all informasjon kan oppdateres fra sekretariatet og kommunen kan linke til siden fra kommunens hjemmeside.

Sekretariatet vil i kontrollutvalgenes første møte i 2017 presentere siden for kontrollutvalgene.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 20/16	STYRETS MØTEPLAN 2017
----------	-----------------------

Styrets vedtak

Møteplan for styret for 2017 tas til etterretning.

Styrets behandling

Daglig leder foreslo onsdag **5. april, mandag 4. september og onsdag 29. november** som tidspunkt for styremøter i 2017. Styremedlemmene konkludert også med å beholde kl. 09:30 som starttidspunkt for styremøtene.

Daglig leder tok forbehold om at datoen for første møte kan måtte flyttes dersom revisorberetning for regnskapet ikke er klar på dette tidspunktet.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 14/16	EVENTUELT
----------	-----------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Statusrapport fra sekretariatet**

Daglig leder orienterte om at sekretariatet deltar i nettverk sammen med de andre sekretariatene i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. 24.-25. november var de samlet i Molde i forbindelse med NKRF sin fagsamling for Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Det ble på denne samlingen diskutert temaet Effektivisering av kontroll og tilsyn. Sekretariatene var enige om bl.a. arbeide for å utvikle mer standardiserte system for utføring av kontrollhandlinger. Dvs. utvikle felles metoder og verktøykasser.

Det ble også diskutert behovet for sammenslåing av sekretariatene til større enheter. Alle sekretariatene i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane er små fagmiljø med 1-2 tilsette. Dette er sårbart og kommunesammenslåinger vil trolig også ha innvirkning på sekretariatsstrukturen.

Daglig leder spurte styret om hvordan de stilte seg til denne problemstillingen. Styremedlemmene gav uttrykk for at det så at det var både positive og negative sider med dette; Det som er positivt er mulighet til å ha kompetanse som dekker flere fagområder, og mindre sårbarhet. Ulemper kan være større avstander. Det kostnadmessige vil være viktig for kommunene.

- **Erfaringsutveksling**

Det ble åpnet for at styremedlemmene kunne utveksle erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene, men siden det var brukt god tid på erfaringsutveksling under sak 18/16, så ble dette en kort sekvens.

Trygve Grydeland tipset de andre om at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har lagt ut en analyse av effektivitet i kommunale tjenester som kan være interessant for kontrollutvalgene å se nærmere på. Analysen tar for seg hver kommune.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Kåre Vevang

Oddvar Hoksnes

Trygve Grydeland

Ingvar Hals

Odd-Helge Gravem

Kristine Måløy

Jostein Øverås

Jane Anita Aspen
sekretær

REFERAT FRA KONSTITUERENDE REPRESENTANTSKAPSMØTE I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Dato : 14. november 2016

Sted: Kristiansund N

Sak 1. ÅPNING

Egil Strand åpnet møtet, og redegjorde for årsaken til at konstituerende representantskapsmøte må avholdes på nytt.

Sak 2. REGISTRERING AV DELTAKERE

Følgende møtte:

Møre og Romsdal fylkeskommune: Jon Aasen

Molde kommune: Torgeir Dahl

Kristiansund kommune: Kjell Terje Fevåg

Nesset kommune: Rolf Jonas Hurlen

Aukra kommune: Heidi Evelyn Løklingholm (ikke valgbar iht selskapsavtalen)

Eide kommune: Egil Strand

Averøy kommune: Ingrid O. Rangønes

Gjemnes kommune: Knut Sjømæling

Tingvoll kommune: Peder Hanem Aasprong

Sunndal kommune: Bjørn Flemmen Steinland

Halsa kommune: Ola Rognskog

Aure kommune: Ingunn O. Golmen

Sak 3. GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Jon Aasen gjorde oppmerksom på at han ikke kunne være med på å vedta budsjettet slik det forelå, og ba om at sak 13 ble utsatt. For øvrig ble både innkalling og saksliste enstemmig godkjent.

Sak 4. VALG AV MØTELEDER OG SEKRETÆR.

Møteleder: Egil Strand enstemmig valgt

Sekretær: Bjarne Dyrnes enstemmig valgt

SAK 5. VALG AV 2 REPRESENTANTER TIL Å UNDERSKRIVE MØTEPROTKOLLEN SAMMEN MED MØTELEDER.

Jon Aasen og Ingunn O. Golmen ble enstemmig valgt.

Sak 6. VALG AV LEDER OG NESTLEDER I REPRESENTANTSKAPET

Leder: Egil Strand

Nestleder: Ingunn O. Golmen

Begge ble enstemmig valgt.

Sak 7. VALG AV STYRE

Innstilling fra valgkomiteen:

Per Ove Dahl, Sunndal

Personlig vara: Ivar Bølset, Tingvoll

Heidi Blakstad Dahl, Kristiansund

Personlig vara: Heidi Hogset, Gjemnes

Frank Sve, Møre og Romsdal fylkeskommune

Personlig vara: Arild Iversen, Møre og Romsdal fylkeskommune

Anita Øyen Halås, Eide

Personlig vara: Audhild Mork, Aukra

Einar Andersen; ansattes representant som velges av og blant de ansatte.
Personlig vara: Ingvild Bye Fugelsøy

Alle foreslåtte kandidater ble enstemmig valgt.

Sak 8. VALG AV LEDER OG NESTLEDER I STYRET

Per Ove Dahl ble enstemmig valgt som leder.
Heidi Blakstad Dahl ble enstemmig valgt som nestleder.

Sak 9. VALG AV VALGKOMITE:

Innstilling fra valgkomiteen:
Jon Aasen, Møre og Romsdal fylkeskommune
Personlig vara: Gunn Berit Gjerde, Møre og Romsdal fylkeskommune
Kjell Terje Fevåg, Kristiansund
Personlig vara: Ragnhild Helseth, Kristiansund
Bjørn Steinland, Sunndal
Personlig vara: Jonny Meland

Kort drøfting angående valgkomiteen, det ble foreslått endringer som fremgår av vedtaket.

Enstemmig valgt: Jon Aasen velges med Gunn Berit Gjerde som vara.
Ragnhild Helseth velges med Kjell Terje Fevåg som vara.
Torgeir Dahl velges med Sidsel Rykhus som vara.

Sak 10. VALG AV LEDER I VALGKOMITEEN.

Jon Aasen ble enstemmig valgt som leder.

Sak 11. GODTGJØRELSE TIL STYRET

Innstilling fra interimsstyret:
Leder: Kr 30.000 pr år pluss kr 1600 pr møte
Medlemmer, inkl nestleder: kr 10.000 pr år pluss kr 1600 pr møte
Innstillinga ble enstemmig vedtatt.

Sak 12. VALG AV REVISOR

ES Revisjon ble enstemmig valgt som revisor for Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak 13. BUDSJETT FOR 2017 OG ØKONOMIPLAN FOR 2017 – 2020

Saken ble utsatt

De tre største eierne setter seg sammen for å drøfte budsjettet. Det ble nevnt at Asmund Kristoffersen og styreleder også burde delta på møtet. Dette skulle være et transparent møte, slik at alle deltakerne kan delta om ønskelig, og innkalling blir sendt til alle.
Ansvarlig for innkalling: Jon Aasen. Innkalling: Snarest.

Den nyvalgte lederen for representantskapet, Egil Strand avsluttet møtet.

14.11.2016

Egil Strand

Jon Aasen

Ingunn Golmen

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1500	
Dato: 31 JAN 2017	
Saks og Arkivnr: 1500	Løpnr.: 024/17
Arkivkode: 024	Gradering:

MØTEBOK

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Styre/råd/utvalg:
Representantskapet

Møtested:
Kristiansund

Møtedato: 10.01.2017
Kl.: 11.00 – 13.30

Sak 1/2017: Åpning av møtet

Leder i representantskapet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 2/2017: Registrering av deltakere

Følgende møtte:

Møre og Romsdal fylkeskommune:	30,4 %	Representant:	Jon Aasen
Molde:	12,1 %	Representant:	Torgeir Dahl
Kristiansund:	12,1 %	Representant:	Kjell Terje Fevåg
Vestnes:	3,8 %	Representant:	Geir Inge Lien
Rauma:	3,8 %	Ingen	(Lars Ramstad møtte med fullmakt som ikke ble godkjent i henhold til IKS-loven)
Neset:	2,3 %	Ingen	
Aukra:	3,0 %	Representant:	Bernhard Riksfjord
Fræna:	4,6 %	Representant:	Tove Henøen
Eide:	2,3 %	Representant:	Egil Karstein Strand
Averøy:	3,6 %	Representant:	Ingrid O. Rangønes
Gjemnes:	2,3 %	Representant:	Knut Sjømæling
Tingvoll:	3,0 %	Representant:	Peder Hanem Aasprang
Sunnal:	3,8 %	Representant:	Janne Merete Seljebø
Surnadal:		Vara:	Marit G. Langli
Rindal:	2,3 %	Ingen	
Halsa:	1,5 %	Representant:	Ola Rognskog
Smøla:	2,3 %	Vara:	Ingrid Rødahl Junge
Aure:	3,0 %	Representant:	Ingunn Golmen

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl, nestleder Heidi Blakstad Dahl og Einar Andersen.

Fra administrasjonen: Konstituert daglig leder Rolf Kåre Sæther og Marianne Hopmark, sekretær

Sak 3/2017: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 4/2017: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Ingunn Golmen og Kjell Terje Fevåg ble enstemmig valgt.

Sak 5/2017: Budsjett for 2017 og økonomiplan for 2017 – 2020 for selskapet

Styrets leder Per Ove Dahl orienterte om budsjettet og økonomiplanen. Uttalelser til budsjettet fra de tillitsvalgte i de tre nåværende revisjonsenhetene ble utdelt.

Etter debatt ble det reist tre forslag til vedtak i saken:

1. Styringsgruppens forslag til budsjett for 2017 med en ramme på kr 18.719 (tusen) med tilhørende økonomiplan for 2017 – 2020.
2. Møre og Romsdal fylke sitt forslag til budsjett for 2017 med en ramme på kr 18 014 (tusen) med tilhørende økonomiplan 2017 - 2020. I tillegg har fylkeskommunen kr 500 000 til kjøp av andre tilsynstjenester/sakkyndig bistand.
3. Forslag fra Ingunn Golmen og Marit Langli: Budsjettforslaget fra fylkeskommunen med en ramme på kr 18 014 (tusen) for 2017 tilføres kr 700 000 som fordeles forholdsmessig på alle eiere. Dette for å opprettholde ordinær drift i 2017.

Det ble først stemt over forslaget fra Ingunn Golmen og Marit Langli. To stemmer ble avgitt for forslaget. (Aure og Surnadal)

Så ble styringsgruppens forslag til vedtak satt opp mot Møre og Romsdal fylke sitt forslag til vedtak.

Møre og Romsdal fylke sitt forslag til budsjett for MRR 2017 og økonomiplan for 2017 – 2020 ble vedtatt mot 3 stemmer (Aure, Surnadal og Halså).

Sak 6/2017: Honorar til styret for 2016

Det ble fattet følgende enstemmige vedtak i saken:

Styrets brev til representantskapet om honorar til styret for 2016 oversendes til valgkomiteen for saksbehandling og innstilling til representantskapet. I tillegg må styret få dekket sine reiseutgifter i henhold til Statens reiseregulativ.

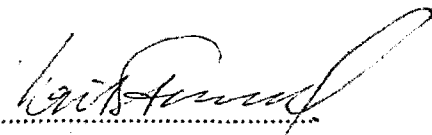
Sak 7/2017: Orientering om driften v/styrets leder

Det ble gitt en presentasjon av det arbeidet med å etablere det nye selskapet ved styrets leder og konstituert daglig leder. Presentasjonen blir oversendt møtedeltakerne.

Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

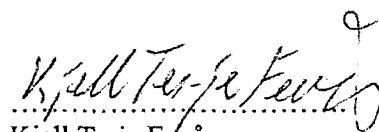
Kristiansund N, 14.1.2017

Egil Strand

Ingunn Golmen

Kjell Terje Fevåg

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunernr: 1500	
Dato: . 6 FEB 2017	
Saks og Arkivnr: 1500	Løpenr: 037/17
Arkivkode: 026	Gradering:

Telefon: 97539987
E-post: anny.sonderland@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Kommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2

Deres referanse: Vår referanse: Arkivkode: Sted/dato
 Anny Sønderland Molde, 31. januar 2017

Budsjett 2017 for revisjon – pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte

Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR IKS) har fra 1.2.2017 tatt over oppdrag og ansatte fra Distriktsrevisjon Nordmøre IKS, Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal og Fylkesrevisjonen i Møre og Romsdal.

Pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte i Kommunerevisjonsdistrikt 2 skal overtas av eierkommunene jf. eieravtalens § 4 for Møre og Romsdal Revisjon IKS:

Reguleringspremie pensjon og andre kostnader som vedrører pensjonister og personell som ikke blir ansatt i det nye selskapet, blir ikke å belaste det nye selskapet. Disse forpliktelsene gjøres opp med de respektive eierkommunene i de tidligere revisjonsordningene.

Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 for Møre og Romsdal Revisjon IKS, sak 5/2017, ble vedtatt av representantskapet 10. januar 2017. Slik det framgår av sak 5/2017 er kostnader til pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte trukket ut av selskapets budsjett.

I forslag til revidert budsjett og økonomiplan for MRR IKS (mail 4/12-2015) og budsjettsak til kontrollutvalgene høsten 2016 (kolonne 3 nedenfor), ble Molde kommune sin andel av budsjett til revisjon redusert for å ivareta disse forpliktelsene.

I sak 5/2017 ble dette endret. Det ble lagt til grunn at Molde kommune skal motta regningen på reguleringspremien for tidligere ansatte og fordele den på kommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 etter kostnadsfordelingsnøkkel.

Kommunene vil ut fra dette i 2017 få en faktura fra Molde kommune som skal dekke pensjonsforpliktelsene for tidligere ansatte, i tillegg til kostnadene slik disse framgår av budsjett 2017 for Møre og Romsdal Revisjon IKS. (kolonne 2). Dette vil for 2017 gjelde

perioden fra 1.februar. Kommunerevisjonsdistrikt 2 vil fakturere for januar 2017 med utgangspunkt i budsjett 2016 (kolonne 4) pluss 3 %.

Reguleringspremien for Kommunerevisjonsdistrikt 2 var i 2016 kr 504 055, derav vel kr 470 000 for tidligere ansatte. Anslag fra KLP for 2017 er vel kr 700 000 for dagens og tidligere ansatte. Dette gir et anslag for reguleringspremien, som kommunene skal betale i 2017, på vel kr 600 000. (For 11 måneder.)

1	2	3	4
	Budsjett 2017 for Møre og Romsdal Revisjon IKS – årsbasis. Vedtatt av representantskapet 10.1.2017 *	Budsjettforslag 2017 behandlet i kontrollutvalgene høsten 2016 **	Budsjett 2016
Molde	1 856 000	1 666 500	1 935 000
Vestnes	550 000	586 100	569 000
Rauma	607 000	646 000	627 000
Neset	303 000	323 000	314 000
Aukra	330 000	351 000	341 000
Fræna	761 000	811 000	787 000
Eide	336 000	357 000	347 000
Gjemnes	274 000	291 500	283 000
Sunnal	588 000	626 000	608 000

*trekket for pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte er fordelt på alle kommunene

** trekket for pensjonsforpliktelser er lagt til Molde kommune

Med hilsen

Torbjørn Rødstøl
styreleder

Anny Sønderland
konstituert daglig leder

Kopi:

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Styreleder Per Ove Dahl, Møre og Romsdal Revisjon IKS

Konstituert daglig leder Rolf Kåre Sæther, Møre og Romsdal Revisjon IKS

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 15.12.2016

Vedtak

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2017 med en netto ramme på kr 2 653 500.-, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Kontrollutvalget tar forbehold om revisjonens kostnader som ikke er endelig vedtatt.

Behandling

Ordføreren fremmet følgende forslag:

Innstillingens 2. avsnitt endres til:

Kontrollutvalget tar forbehold om revisjonens kostnader som ikke er endelig vedtatt.

Det ble votert samlet over innstillingen med ovennevnte endring som ble enstemmig vedtatt.

PS 126/16 Avvikling av kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 15.12.2016

Vedtak

1. Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal avvikles i det oppgavene ivaretas av Møre og Romsdal Revisjon IKS fra 1.10.2016 jf. kommunestyrets vedtak i sak 30/15 om å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
2. Overskudd/underskudd i Kommunerevisjonsdistrikt 2 fordeles på eierkommunene etter fordelingsnøkkel som tilsvarer størrelsen på det årlige tilskuddet den enkelte kommune betalte i 2016.

Behandling

Det ble votert samlet over innstillingen som ble enstemmig vedtatt.

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 16.02.2017

Vedtak

1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger fra revisjonen:
 - Molde kommune bør sikre at kommunens målsettinger innenfor helse og omsorg kommer tydeligere fram i økonomiplanen.
 - Molde kommune bør vurdere systemet for årlig revidering av handlingsplaner
 - Molde kommune bør sikre at det i større grad rapporteres i forhold til mål i årsrapporten
 - Molde kommune bør vurdere en mer helhetlig rapportering og vektlegge rapportering på kvalitet i større grad.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.

Behandling

Kontrollutvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 16.02.2017

Vedtak

1. Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom
2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som fremkommer i protokollen fra kontrollutvalgets møte 7.12.2016
3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS.
4. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

Behandling

Ola Sønnerland (MDG) stilte spørsmål ved sin habilitet med bakgrunn i at han har nær familie ansatt i kommunerevisjonen.

Etter å ha drøftet habiliteten, besluttet kommunestyret enstemmig at Ola Sønnerland var habil til å behandle saken.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/2098-38	15.11.2016

Endringer i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning - kortsiktige lån

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatte 2. november 2016 en endring i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Forskriften regulerer plassering av ledig likviditet og forvaltning av gjeldsporteføljen i kommuner og fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27.

Et utkast til endringer ble sendt på høring med høringsfrist 1. september 2016. I samsvar med høringsforslaget er det fastsatt tre endringer:

- Det er spesifisert at reglementet og rutinene skulle omfatte kommunens refinansieringsrisiko ved opptak av lån (§§ 3 og 8).
- I rapporteringen fra administrasjonen til kommunestyret skal det spesifikt opplyses om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder (§ 7).
- I tillegg brukes gjennomgående begrepet finans- og gjeldsforvaltning snarere enn bare finansforvaltning.

Endringene **trer i kraft 1. januar 2017**, som varslet i høringsrunden.

I alt 35 uttalelser kom inn i høringsrunden, hvorav 17 ikke hadde merknader til forslaget. Av instansene som kommenterte forslaget, var det i all hovedsak støtte til de foreslåtte forskriftsendringene i høringsutkastet.

Alle instansene som uttalte seg, støttet presiseringen om at finansreglementet skal omfatte refinansieringsrisiko ved opptak av lån.

Enkelte, bl.a. KS, mente at rapportene ikke bare burde opplyse om refinansieringsbehovet de neste tolv månedene, slik høringsutkastet la opp til, men t.o.m. utløpet av neste budsjettår. Departementet har ikke gjort endringer fra det som ble sendt på høring, men regelverket er heller ikke i veien for KS' ønske. Dette har også blitt presisert i merknadene til forskriften.

Noen instanser foreslo endringer på andre punkter enn det som departementet ba høringsinstansene om synspunkter på. Disse innspillene har ikke blitt fulgt ytterligere opp i denne runden. Kommunelovutvalgets forslag til ny kommunelov har nå vært på høring. Ved en eventuell ny lov vil også tilhørende forskrifter måtte revideres, og da vil en i så fall komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av finansforskriften.

Departementet har i tillegg gjort noen justeringer i merknadene til forskriften.

Vedlagt er forslag til ny forskrift med utfyllende merknader, der alle endringer fra gjeldende forskrift (med unntak av noen mindre, rent språklige justeringer) er merket med spor endringer.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Even Vaboen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Vedlegg: Forskrift om finansforvaltning med utfyllende merknader

Adresseliste:

Kommunene
Fylkeskommunene

Kopi:

Fylkesmannsembetene
KS
Norges kommunerevisorforbund
Revisorforeningen
NKK
Finans Norge
Kommunalbanken

NKRFs FORVALTNINGSREVISJONSKOMITÉ

Til
NKRFs medlemmer

Oslo, 08.12.2016

INFORMASJONSSKRIV 1/2016 – VALGT REVISORS ANSVAR FOR REVISJONSOPPGAVER UTFØRT AV ANDRE

Innledning

Forvaltningsrevisjonskomiteen har mottatt spørsmål fra kvalitetskontrollkomiteen vedrørende valgt revisors ansvar for at RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon* følges ved gjennomføring av forvaltningsrevisjon i de tilfeller hvor hele eller deler av oppgavene er utført av en ekstern utfører som er engasjert av kommunens valgte revisor.

Forvaltningsrevisjonskomiteens tolkning

Innledningsvis gjør vi oppmerksom på at når vi i det følgende bruker begrepene kommune og kommunestyre så innbefatter det også fylkeskommune og fylkesting.

Følgende premisser ligger til grunn for forvaltningsrevisjonskomiteens tolkning:

- Kommunelovens § 78-4 slår fast at det er kommunestyret *selv* som velger revisor. Den revisor som kommunestyret har valgt, står da som ansvarlig leverandør av de revisjonstjenester som kommunen får utført. Dersom en annen revisor enn kommunens valgte revisor skal utføre en revisjonstjeneste for kommunen på selvstendig grunnlag, så må følgelig denne revisoren velges gjennom vedtak i kommunestyret eller fylkestinget.
- Kommunelovens § 78 nr. 1 slår fast at revisjon av kommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
- Revisjonsforskriften § 7 siste ledd slår fast at *Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og*

etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt.

- RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon* er fastsatt av NKRFs styre 1. februar 2011 og derved gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

Drøfting

Som det framgår ovenfor, følger det av kommuneloven § 78 nr. 4 at det er den valgte revisoren (enheten/virksomheten/selskapet) som utfører revisjonstjenester i kommunen. Det er den valgte revisoren som står direkte ansvarlig overfor kontrollutvalget og kommunestyret for all revisjon som utføres.

Dersom det skulle oppstå en situasjon der kommunens valgte revisor ikke ser seg i stand til å utføre revisjonstjenestene, det være seg utfordringer knyttet til uavhengighet, kompetanse eller ressurser, så står revisor overfor to alternativer. For det første kan den valgte revisoren vurdere å si ifra seg hele eller deler av oppdraget. Det vil i så fall innebære at kommunestyret selv må velge en ny revisor for denne revisjonstjenesten.

Et annet alternativ er at kommunens valgte revisor løser oppdraget gjennom kjøp av tjenester fra eksterne leverandører. Det er viktig å merke seg at en slik løsning ikke innebærer at kommunestyret har valgt ny revisor for oppdraget. Det er fremdeles kommunens valgte revisor som står ansvarlig overfor kontrollutvalget og kommunestyret for den revisjonen som utføres.

Det følger av kommunelovens § 78 nr. 1 at revisjon av kommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk. RSK 001 er fastsatt som god kommunal revisjonsskikk innenfor forvaltningsrevisjon. Valgt revisor har derfor, i tråd med avsnittet over, ansvar for å påse at alt arbeid som er utført som ledd i en forvaltningsrevisjon, er utført i tråd med RSK 001. Dette må da også gjelde for den delen av revisjonsoppgavene som er utført av andre.

Komiteens syn understøttes av en analog tolkning av revisjonsstandarden ISA 620 *Bruk av arbeidet til en ekspert engasjert av revisor* som gjelder ved regnskapsrevisjon. I ISA-ens punkt 3 omtales revisors ansvar for konklusjonen i revisjonsberetningen:

Revisor alene har ansvaret for konklusjonen som uttrykkes i revisjonsberetningen, og dette ansvaret reduseres ikke selv om revisor bruker arbeidet til en ekspert valgt av revisor. Ikke desto mindre kan revisor akseptere ekspertens funn eller konklusjoner på ekspertens felt som hensiktsmessig revisjonsbevis og konkluderer med at ekspertens arbeid er tilstrekkelig for revisors formål dersom revisor bruker arbeidet til en ekspert engasjert av revisor, i henhold til denne ISA-en.

Det følger av dette at det er den valgte revisoren som er ansvarlig for konklusjonen i revisjonsberetningen, og at dette ansvaret ikke reduseres selv om revisor benytter arbeidet til

en ekspert som er engasjert av revisor. Overført til forvaltningsrevisjonsområdet underbygger dette komiteens syn at det er den valgte revisoren som har ansvaret for at god kommunal revisjonsskikk, slik denne er definert RSK 001, er etterlevd i gjennomføringen av forvaltningsrevisjon, selv om valgt revisor har valgt å engasjere en ekstern leverandør til å utføre hele eller deler av en revisjonstjeneste.

Dersom kommunens valgte revisor mener arbeidet fra den eksterne leverandøren ikke er i henhold til avtalen dem imellom, er det et forhold som må avklares mellom valgt revisor og den eksterne leverandøren. Kommunens valgte revisor kan ikke gjennom avtale med en ekstern leverandør fritas for ansvaret for at god kommunal revisjonsskikk etterleves.

Konklusjon

Det følger av kommuneloven at den revisor som er valgt av kommunestyret har ansvaret for at forvaltningsrevisjon gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon*. Valgt revisors ansvar for at RSK 001 følges gjelder uavhengig av om forvaltningsrevisjonen i sin helhet utføres av valgt revisor, eller om deler av eller hele revisjonsoppdraget er utført av en ekstern leverandør som er engasjert av kommunens valgte revisor.

Med hilsen
NKRFs forvaltningsrevisjonskomité

Tor Arne Stubbe
leder

NKRFs REVISJONSKOMITÉ

Til NKRFs medlemmer

Oslo, den 15.11.16

INFORMASJONSSKRIV 7/2016 – REVISORS VURDERINGER AV VESENTLIGHET MED VEKT PÅ PLANLEGGINGSFASEN VED REVISJON AV REGNSKAPER I KOMMUNAL SEKTOR

0. Innledning

Vesentlighetsgrensen påvirker hvor mye arbeid revisor skal utføre for å avgi en revisjonsberetning. Revisjonskomiteen har erfart at det eksisterer ulik praksis når det gjelder å fastsette vesentlighetsgrenser i planleggingsfasen ved revisjon av regnskaper i kommuner og fylkeskommuner.

Det har også vært stilt spørsmål ved om det er forskjell på hvilke vurderinger som skal gjøres ved revisjon av offentlig kontra privat sektor. Oppgaven ved finansiell revisjon er i utgangspunktet den samme; bekrefte hvorvidt regnskapet er avlagt uten vesentlige feil. Offentlig sektors natur med bevilgningsregnskapet og det faktum at det er offentlige midler som forvaltes, kan bidra til at forventningene fra brukerne kan være høyere og gi områder med særlige vesentlighetsgrenser.

Dette infoskrivet drøfter revisors vurderinger og bruk av vesentlighetsgrenser ved planlegging av revisjon av regnskaper i kommunal sektor. I informasjonsskrivet fokuseres det særlig på følgende spørsmål:

- Er det særskilte nøkkeltall som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?
- Er det særskilte områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Revisjonskomiteen arbeider med å konkretisere innholdet i god kommunal revisjonsskikk. I komiteens overordnede notat om bakgrunn og forutsetninger for god kommunal revisjonsskikk for regnskapsrevisjon er vesentlighetsvurderinger trukket fram som et av områdene som bør konkretiseres. Dette infoskrivet er resultatet av diskusjoner i revisjonskomiteen og gir et bidrag til forståelsen av god kommunal revisjonsskikk på området. Innholdet i informasjonsskrivet vil påvirkes over tid på bakgrunn av diskusjon i fagmiljøet.

1. Revisors oppgaver og plikter etter lov og forskrift

Regnskapsrevisjon i kommunal sektor skal skje i henhold til kommuneloven og god kommunal revisjonsskikk, jf. kommuneloven § 78. Nærmere om hva som ligger i god kommunal revisjonsskikk knyttet til vesentlighet vil følge av revisjonsstandardene:

- ISA 320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon»
- ISSAI 1320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon»¹
- ISA 450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen»
- ISSAI 1450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen»

2. Regnskapsrevisors oppgaver og plikter etter revisjonsstandardene

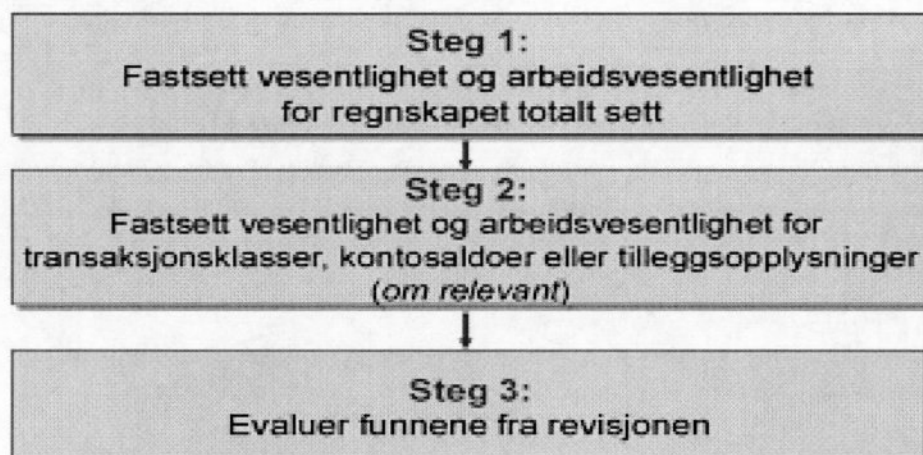
2.1 Generelt om revisors oppgaver og plikter etter ISA 320 og 450

Vesentlighetsbegrepet anvendes av revisor ved:

- Planlegging og utføring av revisjonen
- Evaluering av virkningen av identifisert feilinformasjon for revisjonen og virkningen av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon på regnskapet
- Utarbeidelse av en konklusjon i revisjonsberetningen

I planleggingen må revisor gjøre en skjønnsmessig vurdering av hva som anses som vesentlig feilinformasjon i regnskapet det skal avlegges beretning for.

Dette er illustrert i figuren under:

Vi vil i dette skrive konsentrere oss om det første steget i figuren.

¹ International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) utgis av den internasjonale sammenslutningen av riksrevisjoner, INTOSAI. ISSAI-ene for regnskapsrevisjon består av ISA-ene med særskilt veiledning for anvendelse i offentlig sektor – «practice notes». ISSAI-ene kan lastes ned fra www.issai.org.

Revisor skal i planleggingsfasen fastsette:

1. Total vesentlighet
2. Arbeidsvesentlighet
3. Grense for ubetydelige feil

Nivået på arbeidsvesentlighet og grense for ubetydelige feil er et resultat av total vesentlighet. Utgangspunktet er hvor stor feil knyttet til opplysningen/påstanden revisor er villig til å akseptere, og likevel konkludere med at opplysningen/påstanden ikke inneholder vesentlige feil. I fastsettelsen av hva som er tolererbare feil i regnskapet, tar revisor forutsetninger om brukernes adferd på bakgrunn av regnskapet. Vesentlig informasjon er informasjon som enkeltvis eller samlet rimelig kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukerne på grunnlag av regnskapet dersom den er/ikke er tilstede. Ved utarbeidelsen av en revisjonsplan, skal revisor bestemme en vesentlighet for regnskapet totalt sett - total vesentlighet.

Arbeidsvesentlighet er et verktøy for operasjonalisering av vesentlighetsgrensen, og benyttes på regnskapslinjenivå. Arbeidsvesentlighet tar høyde for at mange mindre feil aggregert kan bli vesentlige.

Ved avslutningen av revisjonen skal revisor liste opp de feil som er identifisert for kommunen (revidert enhet). Grense for ubetydelige feil benyttes for å angi en nedre grense for hvilke feil vi inkluderer i oppsummeringen. Grense for ubetydelige feil benyttes på bilagsnivå.

Revisjonsstandardene er prinsippbaserte og gir ikke konkrete anvisninger i beregning av vesentlighetsgrenser.

Vesentlighet i revisjonssammenheng defineres i ISA 320: «*Feilinformasjon, herunder utelatelser, er å anse som vesentlig dersom de, enkeltvis eller samlet, rimelig kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukerne på grunn av regnskapet*».

2.2 Særskilte hensyn knyttet til offentlig sektor i ISA 320 og 450

ISA 320 «Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon» har to punkter om særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor, A2 og A9.

Særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor (Jf. punkt 10)

A2. Når det gjelder en enhet i offentlig sektor, er det ofte lovgivere og regulerende myndigheter som er de primære brukerne av regnskapet. Videre kan regnskapet bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske beslutninger. Fastsettelsen av vesentlighet for regnskapet totalt sett (og, dersom det er relevant, vesentlighetsgrensen eller -grensene for bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer eller tilleggsopplysninger) ved revisjon av regnskapet til en enhet i offentlig sektor påvirkes derfor av lov, forskrift eller andre pålegg, og av behovet for finansiell informasjon som lovgivere og allmennheten har i forhold til handlingsplaner og tiltak i offentlig sektor.

Punktet i standarden trekker frem at regnskapet i større grad kan bli benyttet til å fastsette andre beslutninger enn økonomiske – det kan bety at det er andre forhold som er relevante å informere om enn utelukkende de som kan gi vesentlig økonomisk feilinformasjon. I

rammeverket utarbeidet av GKRS² punkt 3.3 angis kommunestyret/ fylkestinget som kommuneregnskapets primære brukere. I dette ligger også begrepet «kommunen selv» som benyttes i lovforarbeider til kommuneloven. Rammeverket drøfter ulike hensyn, karakteristika og konsekvenser ved at politikere er regnskapets primærbrukere. Et av disse er det faktum at politikere i et kommunestyre skal speile innbyggerne. Man kan dermed ikke nødvendigvis forvente at dette er personer som har rimelig kunnskap om forretningsmessige aktiviteter og vilje til å studere regnskapsinformasjonen med rimelig grundighet, slik regnskaps- og revisjonsstandarder i privat sektor legger til grunn.

Særlige hensyn knyttet til enheter i offentlig sektor

A9. Ved revisjon av en enhet i offentlig sektor kan samlede kostnader eller nettokostnader/-utbetalinger (kostnader minus inntekter, eller utbetalinger minus innbetalinger) være mer hensiktsmessige referanseverdier for programaktiviteter. Når en enhet i offentlig sektor har offentlige eiendeler til forvaring, kan eiendeler være en hensiktsmessig referanseverdi.

Punktet trekker frem to punkter av særlig interesse for kommunal sektor; at andre referanseverdier kan være mer relevante i kommunal sektor enn det som tradisjonelt benyttes i privat sektor og begrepet programaktiviteter. Dette kan være et uttrykk for at enkelte av aktivitetene innenfor kommunal sektor kan være av særskilt interesse f.eks. for politikerne, og det kan da være relevant med egne vesentlighetsgrenser for disse aktivitetene/områdene. Ordbruken gir også uttrykk for at det kan være annet enn de rent kvantitative størrelsene som er av interesse ved bedømming av regnskapet.

Revisjonens mål er å vurdere identifisert feilinformasjon for revisjonen og virkningene av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon på regnskapet. ISA 450 «Vurdering av feilinformasjon identifisert under revisjonen» gir retningslinjer for denne vurderingen.

Revisor kan angi øvre grense for når feilinformasjon vil bli ansett som klart ubetydelig og ikke nødvendigvis må akkumuleres, fordi revisor forventer at akkumuleringen av slike beløp åpenbart ikke vil ha vesentlig innvirkning på regnskapet, jf. ISA 450 punkt A2.

Ved revisjon i offentlig sektor kan vurderingen av hvorvidt feilinformasjonen er vesentlig også påvirkes av revisors oppgaver og plikter etablert gjennom lov, forskrift eller andre pålegg til å rapportere spesifikke forhold, hendelser for eksempel misligheter jf. punkt A9. Videre kan forhold som allmennhetens interesse, ansvarlighet, redelighet og sikring av et effektivt lovmessig tilsyn påvirke vurderingen av hvorvidt en post er vesentlig i kraft av sin natur jf. punkt A10.

Komiteen har drøftet dette nærmere under kapitel 4 nedenfor.

2.3 Særskilte hensyn knyttet til offentlig sektor etter ISSAI 1320 og 1450³

ISSAI'ene er i utgangspunktet utarbeidet for riksrevisjonen eller revisjon av stat. Mange av de formål og hensyn som gjelder i offentlig sektor generelt vil også gjelde i kommunal sektor, jf. blant annet NOU 4:2016 punkt 26.1. Det fremkommer i ISA 200 punkt A57 at disse

² «Kommuneregnskapet – Rammeverk og grunnleggende prinsipper»

³ Sitatene fra ISSAI-ene er hentet fra en oversettelse foretatt av Riksrevisjonen.

standardene kan gi støtte for andre vurderinger ved revisjon i offentlig sektor. Komiteen vil ta med seg disse forholdene så langt det passer i drøftelsen i kapittel 4 under.

ISSAI 1320 kommer inn på flere forhold som er relevant for offentlig sektor når vesentlighet skal fastsettes, noen av disse gjengis under (komiteens kursiv):

- P5. Ved fastsettelse av vesentlighet for planleggingsformål i offentlig sektor er både *kvantitative og kvalitative forhold* samt postenes art av betydning. Sammenhengen forholdet opptrer i, kan også være av betydning. Videre kan postenes eller postgruppens *art og karakteristiske trekk* gjøre dem vesentlige.
- P7. ... Følgelig er vesentlighet ofte et resultat av både kvantitative og kvalitative faktorer, og *vesentlighetsgrensene for bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer og opplysninger kan derfor ofte være satt til et lavt nivå*.
- P10. Punktet gir eksempler på kvalitative aspekter som kan være relevant å ta hensyn til, som:
- sammenhengen forholdet opptrer i, for eksempel om forholdet også er underlagt krav om overholdelse av pålegg fra myndigheter, lover eller forskrifter, eller om merforbruk av offentlige midler er forbudt ved lov eller forskrift, uavhengig av beløpene som er involvert,
 - de ulike interessentenes behov og måten de bruker regnskapet på,
 - typen transaksjoner som anses som sensitive for brukerne av regnskapet,
 - offentlighetens forventninger og interesse, herunder hvordan det aktuelle forholdet vektlegges av relevante komiteer hos lovgiver, for eksempel en finanskomité, og nødvendigheten av bestemte opplysninger,
 - behovet for lovmessig tilsyn og regulering på et bestemt område, og
 - behovet for åpenhet og innsyn, for eksempel om det finnes særskilte opplysningskrav i forbindelse med misligheter eller andre tap.

I tillegg utdyper ISSAI 1320 ytterligere A-punktene i ISA 320 som gjelder offentlig sektor som nevnt under punkt 2.2 i dette skrevet. Dette gjelder særlig i:

P6 hvor det gjøres ytterligere vurderinger og utdyping av forhold rundt primære brukerne av regnskaper til enheter i offentlig sektor, og at regnskapet kan bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske beslutninger.

P9. hvor forhold rundt referanseverdi utdypes, og utgangspunkt basert på prosentandelen av transaksjoner eller pengebeløp som er kontrollert nevnes som mulighet for å fastsette vesentlighet for vurdering av kontrollavvik. I P 11 gis det eksempler på andre utgangspunkt for beregning av referanseverdier, som antall brukere som berøres, forholdstall ut fra prosentvis bidrag fra det offentlige til brukeres inntekt etc.

ISSAI 1450 tar opp enkelte forhold som er relevant for offentlig sektor når feilinformasjon identifisert under revisjonen skal vurderes. P6 fastslår blant annet at det kan være snakk og andre typer ikke-korrigert feilinformasjon enn beløpsmessige som skal kommuniseres med den som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Kommunikasjonen kan blant annet omfatte manglende overholdelse av tildelt myndighet og mangler i kontroll.

Det fremkommer også i P7 at det kan være andre grenser for hvilke forhold det skal kommuniseres om; at det for eksempel kan være forventet at revisor kommuniserer om all feilinformasjon, også feilinformasjon som er korrigert av enheten.

3. Utvikling av praksis for fastsettelse av vesentlighetsgrenser

I revisjonsbransjen har det over tid utviklet seg en standard beregningsmåte både med hensyn på hva som er nøkkelstørrelser for beregningene og også på hvilket nivå bransjen tradisjonelt har ligget ved fastsettelse av intervall for vesentlighetsgrenser. I revisjonsmetodikken Descartes ligger blant annet disse tommelfingerreglene:

Nøkkelstørrelse	Lav	Høy
Driftsinntekter	0,50 %	1,00 %
Bruttofortjeneste	1,50 %	3,00 %
Årsoverskudd	5,00 %	10,00 %
Sum eiendeler	0,50 %	1,00 %
Egenkapital	5,00 %	10,00 %

På revisorstudiet og andre studieretninger innenfor faget ligger det ytterligere andre referanserammer. Fra fagboken Auditing & Assurance Services, av: Eilifsen, Messier JR, Glover & Prawitt er følgende referanserammer gjengitt:

Nøkkelstørrelse	Lav	Høy
Driftsinntekter	0,50 %	5,00 %
Årsoverskudd før skatt	3,00 %	10,00 %
Sum eiendeler	0,25 %	2,00 %
Egenkapital	3,00 %	5,00 %

De ovennevnte størrelser er som nevnt utviklet basert på regnskap i privat sektor i hhv Norge og USA.

Praksis i kommunal sektor har over tid avleiret seg gjennom NKRFs revisjonsmetodikk, RPD-en, som stiller opp følgende referanseverdier i forbindelse med vesentlighetsberegningen:

	Lav	Høy
Lønnsutgifter	1,00 %	2,00 %
Driftsinntekt	0,50 %	1,00 %
Sum OM	4,00 %	8,00 %
Sum KG	4,00 %	8,00 %

Lønnsutgifter er en vesentlig utgift i det kommunale regnskapet, men med økende grad av konkurranseutsetting av tjenester kan imidlertid sum driftsutgifter være vel så relevant som referanseverdi. Dette kommer vi nærmere tilbake til under punkt 4.2, der komiteen vurderer ulike sider av vesentlighetsberegning for kommunale sektor. I offentlig sektor i Danmark har det utviklet seg en praksis innenfor revisjon av kommuner der nøkkelstørrelsene beregnes med utgangspunkt i 1-2 % av balansesum, samlede inntekter og egenkapital.

Som vi ser av omtalen over gir de ulike grensene svært ulike intervaller for beregning av vesentlighet. RPD-en benytter andre forholdstall for fastsettelse av vesentlighetsgrenser enn revisjonsbransjen for øvrig. Beregning av vesentlighetsgrenser etter RPD-en er gjennomgående lavere.

4. Nærmere om regnskapsrevisors oppgaver og plikter i kommunal sektor – komiteens vurdering

Grenser for vesentlighet for regnskapet som helhet og for regnskapsopplysningene, har stor betydning for revisjonen. Det er få andre områder hvor revisor i så stor grad er henvist til skjønnsutøvelse. ISA 200 punkt A25 understreker at profesjonelt skjønn er særlig nødvendig når det fattes beslutninger i forbindelse med vesentlighet og revisjonsrisiko.

I dette kapitlet gir revisjonskomiteen sine vurderinger av revisors oppgaver og plikter knyttet til fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved planlegging av regnskapsrevisjon i kommunal sektor. Revisjonskomiteen har i sine vurderinger tatt utgangspunkt i lærebøker, praksis fra private revisjonsselskaper og RPD-en.

4.1 Brukere

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) har trukket frem følgende potensielle brukergrupper av kommuneregnskapet⁴: Innbyggere, långivere, gebyrbetalere, politikere, administrasjon, kommune ansatte og statlige myndigheter. Brukergruppen er til dels lite ensartet. Innbyggerne, som bl.a. også betaler gebyr, kan gjennom valg påvirke hvilke politikere som blir valgt inn i kommunestyret. Administrasjonen gir innspill til budsjettet og avlegger regnskapet. Kommunestyret vedtar regnskapet som administrasjonen avlegger og bevilger midler. GKRS anser kommunestyret til å være den primære brukergruppen av det kommunale årsregnskapet. Revisjonskomiteen følger denne vurderingen.

Kommunestyret skal ivareta sine velgere som blant annet er gebyrbetalere og også brukere av ulike tjenester i kommunen. Kommunestyret har et bredt spekter av interessegrupper som skal ivaretas når det fattes økonomiske beslutninger, herunder bevilges midler på grunnlag av blant annet regnskapet. Det tilsier at det også kan være andre hensyn enn økonomiske som vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser i kommunal sektor. Slike hensyn kan ivaretas i risikovurderingene eller ved vurdering av vesentlighetsgrenser. I kommunal sektor gjennomføres det forvaltningsrevisjon i tillegg til regnskapsrevisjon. Revisjonskomiteen mener dette kan påvirke revisors skjønn ved fastsettelsen av vesentlighetsgrenser.

⁴ «Kommuneregnskapet – Rammeverk og grunnleggende prinsipper», kapitel 3.3

4.2 Referanseverdier

ISA 320 setter krav til at revisor i planleggingen skal fastsette vesentlighet for regnskapet totalt sett.

Grunnlag for referanseverdi

I kommunal sektor bevilger kommunestyret midler for årets drift som kommer til uttrykk i budsjettet. Budsjettet er i kommunal sektor en del av regnskapsdokumentet og en bindende plan for kommunes midler og anvendelsen av disse. Revisjon av kommunens årsregnskap inneholder oppgaver knyttet til budsjettet jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. § 3. Budsjettet vil i mange tilfeller gi bedre informasjonsgrunnlag for fastsettelse av vesentlighetsgrenser for revisjon av årets regnskap enn fjorårets regnskap. Revisjonskomiteen mener derfor at kommunens revisor bør vurdere å bruke budsjettet som grunnlag for fastsettelse av vesentlighetsgrenser.

Kommunens budsjett og regnskap består både av en drifts- og en investeringsdel. Investeringsdelen i kommunens budsjett og regnskap kan variere betydelig fra år til år. Det har vært spørsmål om investeringsregnskapet skal hensyntas ved beregning av vesentlighetsgrenser. Kommunens investeringsregnskap påvirker driftsregnskapet blant annet ved posteringene av avskrivninger. I tillegg vil kommunenes investeringer bli aktivert i balansen. Revisjonskomiteen mener at det bør være driftsbudsjettet som brukes som grunnlag for fastsettelse av grenser for vesentlighet, samt balanseverdier fra fjorårets regnskap.

Aktuelle referanseverdier

RPD-en bruker blant annet lønnsutgifter og driftsinntekter som referanseverdier. I revisjon av privat sektor beregnes vesentlighet blant annet på grunnlag av driftsinntekter, bruttofortjeneste og årsoverskudd. I følge ISA 320, punkt A9 kan samlede kostnader eller nettokostnader/utbetalinger være mer hensiktsmessige referanser for programaktiviteter. Kommunestyret bevilger midler til kommunens ulike aktiviteter. Lønnskostnadene er bare en del av disse kostnadene. Revisjonskomiteen mener derfor at sum driftsutgifter eller driftsinntekter bør være en referanseverdi ved beregning av vesentlighet.

I RPD-en er sum omløpsmidler og sum kortsiktig gjeld brukt som noen av flere referanseverdier. I revisjon av privat sektor beregnes vesentlighet blant annet på grunnlag av sum eiendeler og egenkapitalen. I følge ISA 320, punkt A9 kan eiendeler være en hensiktsmessig referanseverdi når en enhet i offentlig sektor har offentlige eiendeler til forvaring. Kommunene har behov for betydelig infrastruktur i form av bygninger og anlegg for å utføre sine aktiviteter. Revisjonskomiteen mener derfor at sum eiendeler bør være en referanseverdi for beregning av vesentlighet. Revisor må, ved bruk av sitt skjønn og kunnskap om kommunen, vurdere hvordan denne referanseverdien vil påvirke fastsettelsen av total vesentlighet.

I kommunal sektor består egenkapitalen av bundne og ubundne fond. Bundne fond er midler som bare kan benyttes til et gitt formål, og vil normalt underlegges egne revisjonshandlinger.. Ubundne fond, dvs. disposisjonsfond og ubundne investeringsfond korrigert for mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert, disponeres av kommunestyret og kan gi et uttrykk for kommunens soliditet. Revisjonskomiteen mener derfor at ubundne fond bør være en referanseverdi som kan påvirke revisors skjønn om hvor i intervallet vesentlighetsgrensen legges.

Revisjonskomiteen mener vesentlighet bør beregnes på grunnlag av referanseverdiene sum budsjetterte driftsutgifter/driftsinntekter, sum eiendeler og ubundne fond. Sum eiendeler i regnskapet vil kunne variere sterkt mellom kommuner avhengig av hvordan infrastruktur og tjenesteproduksjon er organisert, f.eks. i egenregi, i kommunalt foretak, interkommunalt samarbeid/IKS eller om infrastruktur blir innleid/ tjenester kjøpt fra andre. Den økonomiske stillingen til kommunene er sterkt varierende og dermed også kommunens ubundne fond. Etter komiteens vurdering bør vesentlighet beregnes på bakgrunn av den referanseverdien som gir best uttrykk for den økonomiske aktiviteten i kommunen. Sum driftsutgifter gjenspeiler kommunens aktivitet og tjenesteproduksjon og er en stabil referanseverdi i forhold til svingninger i bl.a. investeringsnivå og økonomisk situasjon. Revisjonskomiteen mener derfor at sum budsjetterte driftsutgifter normalt bør vektlegges mest ved beregning av vesentlighet. Referanseverdiene eiendeler og ubundne fond vil være faktorer som kan påvirke revisors skjønn om hva total vesentlighet fastsettes til.

4.3 Beregningsnivå for vesentlighet

Fastsettelse av vesentlighet - oversikt:

	Intervall fra	Intervall til
Total vesentlighet		
- Sum driftskostnader	0,50 %	1,00 %
- Sum eiendeler	0,50 %	1,00 %
- Ubundne fond	5,00 %	10,00 %
Arbeidsvesentlighet	50 % av total vesentlighet	75 % av total vesentlighet
Grense for ubetydelige feil	1 % av total vesentlighet	5 % av total vesentlighet

Total vesentlighet

Ved fastsettelse av total vesentlighet skal revisor ta hensyn til både kvantitative og kvalitative forhold. ISA 320, punkt A2 påpeker at regnskapet i offentlig sektor kan bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske. I kommunal sektor kan regnskapet blant annet bli brukt ved fastsettelse av gebyr for innbyggerne for tjenester som er regulert til selvkost. Videre vil fastsettelsen av total vesentlighet ved revisjon av kommuner påvirkes av lov, forskrift eller andre pålegg og av behovet for finansiell informasjon som kommunestyret og allmennheten vil ha.

Revisor bør derfor i tillegg til kvantitative beregninger gjennomføre kvalitative vurderinger ved fastsettelse av og revurdering av vesentlighet.

Det fremkommer i NOU 2016:4 punkt 26.1, at det er forventet at revisor gjør sine risiko- og vesentlighetsvurderinger i lys av formålet med og rammeverket for kommunal virksomhet. Det fremkommer videre at vesentlighetsvurderingene ved revisjon av kommuner enkelte ganger vil måtte være annerledes enn vesentlighetsvurderingene ved revisjon av statlig eller privat virksomhet. I samme NOU fremkommer det også at finansiell revisjon i utgangspunktet tilsvarende finansiell revisjon i privat sektor, men at man på enkelte områder har ønsket noe mer av revisor. Dette fremkommer i lovforslaget som kontroller av bevilgningskontroll og forenklet etterlevelserevisjon med økonomiforvaltningen på enkelte områder.

Det er revisors skjønn og kunnskap om kommunen som vil avgjøre hvor vesentlighetsgrensen settes. Det er varierende i hvor stor grad man i revisjon benytter særskilte vesentlighetsgrenser på enkelte områder. Det kan imidlertid være flere særskilte områder som revisor ved sitt skjønn mener er riktig ta hensyn til ved revisjon av en kommune. Dersom det ikke settes særskilte vesentlighetsgrenser for disse områdene vil det være revisors risikovurderinger og påfølgende revisjonshandlinger som sikrer tilstrekkelig revisjon av området.

Arbeidsvesentlighet

I følge ISA 320 skal revisor fastsette arbeidsvesentlighet. RPD-en setter, i likhet med privat sektor, arbeidsvesentligheten til 50-75 % av total vesentlighet. Revisjonskomiteen anser dette som et fornuftig nivå også i fortsettelsen.

Grense for ubetydelig feil

Revisor kan i tillegg fastsette grense for ubetydelige feil. Grense for ubetydelige feil settes vanligvis til 3-10 % av total vesentlighet ved revisjon av privat sektor. RPD-en gir føringer på 0,5 % - 5 % av arbeidsvesentligheten.

Det kan ha vært naturlige grunner til å velge arbeidsvesentlighet som grunnlag for grense for ubetydelig feil i sin tid, blant annet at lønnsutgifter var utgangspunkt for vesentlighetsgrensen. Med den endringen revisjonskomiteen nå gjør, med skifte til driftsutgifter/inntekter som grunnlag for vesentlighetsgrensen, kan ikke revisjonskomiteen se at det er forhold i offentlig sektor som medfører at grense for ubetydelige feil skal beregnes på grunnlag av arbeidsvesentlighet. Revisjonskomiteen mener derfor at grense for ubetydelige feil bør beregnes på grunnlag av total vesentlighet.

Forholdet til allmennheten og det faktum at kommunen forvalter offentlige midler er forhold, som etter komiteens vurdering, trekker i retning lavere grense for ubetydelige feil ved revisjon av kommuner. Det vises også til ISSAI 1450 hvor det også argumenteres for/åpnes for at alle avdekkede feil i enkelte tilfelles bør vurderes rapportert. Dette er momenter som etter komiteens oppfatning må ligge til revisors skjønn. Revisjonskomiteen mener grense for ubetydelige feil normalt bør settes i intervallet 1 til 5 % av total vesentlighet.

Profesjonelt skjønn

Revisors fastsettelse av vesentlighet er gjenstand for profesjonelt skjønn og påvirkes av revisors oppfatning av hvilke behov for finansiell informasjon brukerne av regnskapet har og erfaringer med oppdraget. Vurdering av hvor i intervallet man skal legge seg vil blant annet kunne påvirkes av:

- Kommunens økonomiske stilling
- Likviditetsproblemer
- ROBEK
- Investeringsplaner
- Organisering/omorganisering
- Eventuelt ekstraordinære forhold
- Politiske satsingsområder

Revurdering av vesentlighet

Den fastsatte vesentlighetsgrensen skal revurderes underveis i oppdraget dersom revisor under revisjonen blir oppmerksom på informasjon som ville ha medført at revisor hadde fastsatt et annet vesentlighetsbeløp (eller flere beløp) innledningsvis.

4.4 Særskilt vesentlighet

I offentlig sektor kan regnskapet bli brukt til å fatte andre beslutninger enn økonomiske. Forhold som allmennhetens interesse, ansvarlighet, redelighet og sikring av effektivt lovmessig tilsyn kan tilsa at en post er vesentlig i kraft av sin natur selv om den beløpssmessig ikke er vesentlig.

Det kan være faktorer som kan indikere at det er en eller flere bestemte transaksjonsklasser, kontosaldoer eller tilleggsopplysninger, der feilbeløp som er lavere enn vesentlighet for regnskapet totalt sett rimelig kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne på grunnlag av regnskapet. Dette kan blant annet omfatte følgende:

- Hvorvidt lov, forskrift eller det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering påvirker brukernes forventninger vedrørende måling eller tilleggsopplysning av bestemte poster
- De viktigste tilleggsopplysningene i forhold til kommunens virksomhet
- Hvorvidt det er rettet oppmerksomhet mot et bestemt aspekt ved kommunens virksomhet som det er opplyst om for seg i regnskapet. (ISA 320 A10)

Nedenfor beskrives enkelte områder ved offentlig sektor hvor det kan være aktuelt for revisor å vurdere særskilt vesentlighet (listen er ikke uttømmende):

- **Selvkost og brukerbetaling.** Feil på selvkostområdet kan for eksempel ha betydning for hva den enkelte innbygger betaler i gebyr. Det må antas at slike feil er noe allmennheten er interessert i også for relativt lave beløp pr innbygger, og at dette vil være et område hvor revisor er særskilt aktsom.
- **Bevilgningskontroll.** I kommunal sektor jf. § 5 i revisjonsforskriften, skal revisor bl.a. uttale seg «om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og om beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap stemmer med regulert budsjett». Budsjettet er en del av regnskapsdokumentet jf. kommuneloven kapittel 8. I en kommune kan 10 % avvik mellom budsjett og regnskap på den enkelte linje i regnskaps skjemaene, dvs. det detaljeringsnivå årsbudsjettet er vedtatt på, være et utgangspunkt for fastsettelse av vesentlighetsgrense for vurdering og rapportering av budsjettavvik. I tillegg til avvik i prosent, bør det vurderes å sette beløpsgrenser. Det er i Infoskriv 2/2013 drøftet vesentlighetsgrenser for avvik mellom regnskap og budsjett.
- **Skatter og avgifter.** Ved kontroll av den informasjon som omfattes av særattestasjonene i forbindelse med skatter og avgifter må revisor anvende andre og mer omfattende kontrollhandlinger enn vesentlighetsgrensen for revisjon av årsregnskapet nødvendigvis skulle tilsa. Dette skyldes at områder som er særlig relevante for skatter og avgifter, ikke kan utelates kontrollert selv om de er uvesentlige for årsregnskapet totalt sett. Det er imidlertid ikke krav om at revisor kvantifiserer lavere vesentlighetsgrense på dette området, jf. SA 3801 punkt 18.
- **Misligheter.** Av revisjonsforskriften § 3 siste ledd fremgår det: "Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget" jf. også revisjonsforskriftens § 4. I vurderingen av

eventuelle misligheter vil en i praksis operere med en tilnærmet nulltoleransegrense. Et viktig element i vurderingen, er særlige hensyn knyttet til offentlig sektor og forvaltning av offentlige midler. Det vises til komiteens informasjonsskriv nr. 3/2014 – Revisors oppgaver knyttet til misligheter ved revisjon av regnskaper i kommunal sektor.

4.5 Kommunikasjon av vesentlighet med kontrollutvalget

Komiteen mener det kan være viktig for forståelsen av revisors arbeid med revisjon av kommune- regnskapet, at vesentlighetskonseptet knyttet til vesentlighetsvurderinger kommuniseres med kontrollutvalget. Det har også vært diskusjoner om i hvilken grad vesentlighetsgrensene skal eller bør kommuniseres med kontrollutvalget. Revisjonskomiteen mener dette bør vurderes av den enkelte revisor.

ISA 260 Kommunikasjon med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll drøfter ikke kommunikasjon av vesentlighetsgrenser, men angir i punkt A13 at revisors bruk av vesentlighetskonseptet i revisjonsmessig sammenheng, kan være et forhold som kommunikasjonen kan omfatte.

4.6 Rapportering og kommunikasjon av feil

ISA 450 angir hva og når revisor skal kommunisere feil med ledelsen og de som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Grensen for ubetydelige feil angir nedre grense for hva som listes som feil i kommunikasjonen med ledelsen. Komiteen har foreslått at intervallet for ubetydelige feil settes noe smalere og lavere ved revisjon i kommunal sektor enn ved revisjon i privat sektor. Dette er med bakgrunn i en antakelse om at det er mindre aksept for kjente feil ved forvaltning av det offentliges midler samt en antakelse om at det av ulike grunner, er en noe lavere toleranseterskel også fra politisk hold for feil i regnskapet.

ISSAI 1450 angir som tidligere nevnt, andre forhold som kan ha innvirkning på hva som rapporteres av feil ved revisjon av offentlig sektor. Komiteen mener dette har tilsvarende relevans for kommunal sektor. Blant annet kan andre typer feil enn beløpsmessige være viktige å kommunisere, og det kan sågar på noen områder være relevant å rapportere alle typer feil, også de som er korrigeret av kommunen. Etter komiteens vurdering er det viktig at revisor avklarer med sin oppdragsgiver herunder administrasjonen på hvilket nivå man ønsker og forventer rapportering og kommunikasjon.

5. Avslutning

Revisjonskomiteens forståelse av revisors vesentlighetsvurderinger ved planlegging og gjennomføring av regnskapsrevisjon i kommunal sektor, oppsummeres her:

Er det særskilte nøkkeltall/områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Komiteen har vurdert ulike nøkkeltall/referanseverdier og anbefaler at sum budsjetterte driftskostnader, eiendeler og ubundne fond er de størrelser som benyttes som referanseverdier ved beregning av vesentlighetsgrenser ved revisjon av kommuner.

Som det fremgår av drøftingene i skrivet er det også komiteens vurdering at grensen for ubetydelig feil settes noe lavere i kommunal sektor enn i privat sektor.

Er det særskilte områder som må vurderes ved fastsettelse av vesentlighetsgrenser ved revisjon i kommunal sektor?

Komiteen mener at offentlig sektors særpreg medfører at det på enkelte områder kan være naturlig å vurdere særskilte vesentlighetsgrenser, jf. drøftinger i skrivets punkt 4.4. Eksempler på særskilte områder kan være selvkost og brukerbetalinger, bevilgningskontroll, skatter og avgifter og misligheter, men det kan også være andre områder, jf. f.eks. omtalen av profesjonelt skjønn under punkt 4.3. Det er tett sammenheng mellom vesentlighet og risiko og et alternativ til særskilte vesentlighetsgrenser på egne områder kan være særskilt aktsomhet som viser seg i revisjonshandlinger på slike områder. Drøftelsene i NOU 2016:4 Ny kommunelov kapittel 24 er også relevante for dette spørsmålet. Komiteen vil avvente behandlingen av NOU-en, og med utgangspunktet i de endelige lovendringer komme med ytterligere anvisninger for god kommunal revisjonsskikk på disse områder.

Med hilsen

NKRFs revisjonskomité

Unn H. Aarvold
leder

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 03/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV EIENDOM»

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget godkjenner den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjonsprosjektet "Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom" med de merknader og tilføyelser som måtte framkomme i møtet. Prosjektplanen danner grunnlag for gjennomføring av prosjektet.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Molde vedtok i sitt møte 7.12.2016 i sak 45/16 å bestille en forvaltningsrevisjon av «Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom.» Bestilling av prosjektet ble godkjent av Molde kommunestyre i møte 16.2.2017, sak 2/17.

Prosjektet inngår i Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019.

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrift om kontrollutvalg, kap. 5.

Ved bestilling av prosjektet la kontrollutvalget vekt på at prosjektet skal ta utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Hvordan sikres styring og samordning mellom foretaket og kommunen knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene?
2. Hvordan planlegges og kvalitetssikres kjøp og salg av eiendommer?
3. Sikres det verdibevarende vedlikeholdet av bygningsmassen?

Kontrollutvalget konkluderte med at de ønsker å avgrense prosjektet til å konsentrere seg om utleieboliger, ikke formålsbygg.

Prosjektet er bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS. I følge RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, skal det i starten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt utarbeides en prosjektplan som skal danne grunnlaget for gjennomføring av prosjektet.

Vedlagt følger:

- Revisjonens utkast til prosjektplan for «Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom», datert 20.2.2017.

VURDERING

Kontrollutvalget har ansvar for at kommunen sin virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverket, om de når de fastsette mål og om ressursene blir forvaltet på en effektiv måte. Revisor utfører forvaltningsrevisjon på vegne av kontrollutvalget og er ansvarlig for gjennomføringen.

Kontrollutvalget sitt påse-ansvar for forvaltningsrevisjon innebærer m.a. at utvalget skal holde seg orientert om forvaltningsrevisjonsprosjektet underveis i prosessen. Dette skjer gjennom prosjektplanen.

Prosjektplanen bør omtale følgende punkt:

- Bakgrunn for prosjektet
- Målsetting og problemstillinger
- Revisjonskriterium eller grunnlaget for disse
- Metodisk tilnærming
- Organisering og ansvar, ressursbehov og tidsplan

I den vedlagte prosjektplanen har revisor, under pkt. 4, utarbeidet problemstillinger som blir lagt til grunn for prosjektet. Kontrollutvalget kan her vurdere om revisor sin oppfatning av bestillingen er i tråd med det utvalget hadde ønske om å få belyst ved valg og bestilling av prosjekt.

- Har Molde kommune system som sikrer styring og samordning mellom foretaket og kommunen knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger?
- Har Molde kommune system som kvalitetssikrer kjøp og salg av utleieboliger?
- Har Molde kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av utleieboliger.

I pkt. 5 i prosjektplanen fremgår de avgrensinger som er gjort i prosjektet. Revisor har valgt å legge hovedfokus i prosjektet på vedlikehold av kommunale bygg, med særlig fokus på utleieboliger. Styring og samordning med basis organisasjonen og kjøp og salg av utleieboliger vil også være en del av prosjektet, men disse temaene vil svares ut på en enklere måte enn temaet vedlikehold av utleieboliger.

Videre avgrensinger vil bli vurdert underveis i prosjektet, står det i prosjektplanen.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget blir orientert dersom revisjonen ser grunnlag for å gjøre ytterligere avgrensinger av vesentlig karakter.

Det er viktig at medlemmene i møte tar stilling til om utvalget er enig i de avgrensingene som gjøres i prosjektplanen som her legges frem.

I pkt. 6 står det litt om metode og gjennomføring. Det står at det skal gjøres gjennomgang av planverk og føringer. I tillegg vil revisjonen intervju ansvarlig for kommunens eiendomsforvaltning, Molde Eiendom KF og representanter for basisorganisasjonen. Sekretariatet hadde kanskje sett at dette punktet var noe fyldigere.

Sekretariatet vurderer at prosjektplanen revisjonen har utarbeidet inneholder de punkt en slik plan bør inneholde.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalget for Molde kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1502	
Dato: 20 FEB 2017	
Saks og Arkivnr: 1502	Løpernr: 055/17
Arkivkode: 216	Gradering:

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 20.2.2017

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom

Kommunestyret i Molde kommune bestilte i møte 16.2.2017 forvaltningsrevisjonsprosjekt om Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom. Prosjektet skal gjennomføres vår og sommer 2017.

Vedlagt følger som avtalt prosjektplan utarbeidet av Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Vedlegg:

- Prosjektplan – forvaltningsrevisjonsprosjekt om Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom

PROSJEKTPLAN	Møre og Romsdal Revisjon IKS
Forvaltningsrevisjon	Dato: 20.2.2017
Enhet: Molde kommune	Utarbeidet av: Einar Andersen
Prosjekt: <i>Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom</i>	

1. Generell hjemmel for forvaltningsrevisjon

Aktivitet	Hjemmel
Kommunens revisor skal utføre forvaltningsrevisjon.	Kommuneloven § 78 nr. 2 og forskrift om revisjon kap. 3 §§ 6-8
Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.	Kommuneloven § 77 nr. 4

2. Bakgrunn for dette revisjonsprosjektet

Plan for forvaltningsrevisjon 2016 til 2019

Utvalg	Saksnummer	Dato
Kontrollutvalget	27/2016	21.9.2016
Kommunestyret	94/2016	6.10.2016

Bestilling av prosjekt

Utvalg	Saksnummer	Dato	Vedtak
Kommunestyret	2/2017	16.2.2017	Kommunestyrets vedtak: 1. Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt: <i>Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom</i> 2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som fremkommer i protokollen fra kontrollutvalgets møte 7.12.2016 3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS. 4. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 i møte 6.10.2016 i sak 94/2016. Kommunestyret vedtok i tillegg at kontrollutvalgets valg av forvaltningsrevisjonstema skal endelig godkjennes av kommunestyret. I forståelse med dette utarbeidet kontrollutvalget sak som ble lagt fram for kommunestyret og behandlet i møte 16.2.2017.

Kontrollutvalgets behandling

I protokoll til sak 45/2016 (7.12.2106) opplyses det følgende om prosjekt knyttet til Molde Eiendom KF under overskriften: «Kontrollutvalgets behandling»:

Kontrollutvalget gjorde en grundig vurdering av aktuelle prosjekt som er beskrevet i saksframlegget og konkluderte med at det var mest aktuelt å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til Molde Eiendom KF, selv om Molde Eiendom KF nå gjør noen organisatoriske grep. Bakgrunnen for at kontrollutvalget ønsker å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til Molde Eiendom KF, er bl.a. informasjon som kontrollutvalget er gjort kjent med gjennom orienteringer, samt det faktum at foretaket forvaltet svært store ressurser på vegne av Molde kommune.

Det blir fremsatt forslag om følgende konkretisering i sekretariatets forslag til vedtak: Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom

Kontrollutvalget ønsker at prosjektet skal ta utgangspunkt i følgende problemstillinger:

- 1. Hvordan sikres styring og samordning mellom foretaket og kommunen knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene?*
- 2. Hvordan planlegges og kvalitetsikres kjøp og salg av eiendommer?*
- 3. Sikres det verdibevarende vedlikeholdet av bygningsmassen?*

Kontrollutvalget konkluderte med at de ønsker å avgrense prosjektet til å konsentrere seg om utleieboliger, ikke formålsbygg.

3. Status Molde Eiendom KF

Plan for forvaltningsrevisjon

I Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 er «Molde Eiendom KF, styring og samhandling herunder boligsosialt arbeid og vedlikehold» nevnt som et av fem aktuelle hovedtema for forvaltningsrevisjon i perioden.

I Overordnet analyse som ligger til grunn for de anbefalinger som gis i planen opplyses følgende om kommunale foretak og Molde Eiendom KF:

***Kommunalt foretak (KF)** er betegnelse for en selskapsform som brukes for virksomheter som er del av en norsk kommune. KF-selskaper gir ikke eieren noe begrensning i økonomisk ansvar slik som et aksjeselskap gjør. Foretaket har et styre og en daglig leder. Mens kommunelovens vanlige system er at den øverste myndighet ligger i kommunestyret, med mindre den blir eksplisitt delegert nedover i organisasjonen, gjelder det motsatte for kommunale foretak. Det vil si at myndigheten i utgangspunktet er delegert til foretakets styre, med mindre den er trukket tilbake av kommunestyret.*

Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjørelsesmyndighet overfor kommunale foretaks daglige leder innenfor styrets myndighetsområde. Det er kommunestyret som har instruksjons og omgjørelsesmyndighet i forhold til styrets vedtak. Selv om ikke foretakene er underlagt rådmannens myndighet, har rådmannen utsettende veto i saker vedtatt av styret og kan kreve kommunestyrebehandling.

...

***Molde Eiendom KF** har ansvaret for drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg og for å dekke kommunens behov for boliger til ulike målgrupper. Det er knyttet til dels stor risiko*

vedrørende vedlikehold av kommunale bygg. Mange kommuner har betydelige vedlikeholds-
etterslep innen de fleste ansvarsområdene til tekniske tjenester. KS anbefaler at kommunene
utarbeider beslutningsgrunnlag slik at det kan velges en strategi fremover.

I årsrapport 2015 for Molde kommune omtales Molde Eiendom KF på følgende måte:

- Har ansvaret for drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg og for å dekke kommunens behov for boliger til ulike målgrupper.
- Molde Eiendom KF er Molde kommunes eiendomsforetak, og har ansvaret for alle kommunens bygg. Foretaket er finansiert med to ulike inntektskilder - leieinntekter fra utleie av kommunale boliger, og overføringer fra morselskapet for å drifte, vedlikeholde og renholde kommunale formålsbygg. Foretaket jobber med mange investeringsprosjekter og dette blir finansiert over kommunens investeringsbudsjett.
- Foretaket ligger organisatorisk under kommunestyret.

Molde Eiendom KF

Molde Eiendom KF omtales på kommunens hjemmeside (<https://www.molde.kommune.no/molde-eiendom-kf>). Foretaket er kommunens enhet innen eiendomsforvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygninger. Foretaket ivaretar også kommunens byggherrefunksjon i kommunale byggeprosjekt.

Molde Eiendom KF, Utleieboliger skal bistå vanskeligstilte i boligmarkedet, og det er i hovedregel å betrakte som midlertidig hjelp. Kommunale utleieboliger kan også gis på varig basis, særlig trygde-/omsorgsboliger. Kommunale utleieboliger blir tildelt etter egen søknad og i henhold til vedtatte retningslinjer og utvalgte målgrupper. Formålet er å leie ut boliger til prioriterte grupper.

Molde Eiendom KF eier alle kommunale skoler, barnehager, Idrettens Hus, Fuglsethallen, Kulturhuset og diverse andre bygg. I tillegg drifter Molde Eiendom KF Molde Rådhus, Storgata 31, Gotfred Lies Plass 4, Torget 2 og Hamnegata 35.

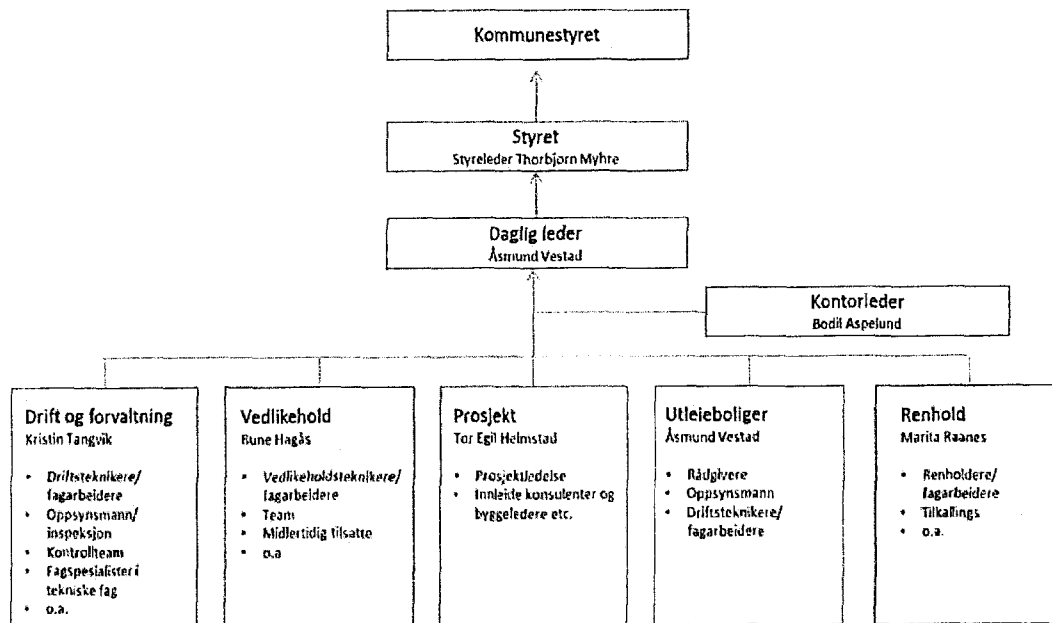
I tillegg til bygningsmasse på i overkant av 120 000 m² formålsbygg, forvalter foretaket 2015 i underkant av 600 utleieboliger i aktiv utleie, med ytterligere ca 30 000 m² bygningsmasse.

Molde Eiendom KF består av fem virksomhetsområder; Drift og forvaltning, Prosjekt, Renhold, Utleieboliger og Vedlikehold.

Styrets oppgaver og myndighet er:

- myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet.
- påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av kommunestyre.
- utarbeide stillingsbeskrivelse for stillingen som daglig leder, og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.
- sørge for at saker som skal behandles i kommunestyret er tilstrekkelig forberedt.
- ta opp lån i samsvar med rammer gitt av kommunestyret.

ORGANISASJONSKART FOR MOLDE EIENDOM KF

Kilde: Årsrapport 2015

Delegasjonsreglement for Molde kommune

Delegasjonsreglement for Molde kommune er vedtatt av kommunestyret 18.2.2016 og har i kapittel 1.2.8 bestemmelser om kommunalt foretak. Det bestemmes at:

Et kommunalt foretak er en del av kommunen, jf. Kommuneloven § 61 andre punktum. Det følger videre av reglene om kommunale foretak sin plassering i Kommuneloven at Kommunelovens øvrige bestemmelser vil gjelde for kommunale foretak med mindre annet ikke er bestemt.

Når det gjelder kommunale foretak sier Kommuneloven ingenting om adgangen til delegering. Kommuneloven sammenholdt med Ot.prp. nr. 42 (1991-92) kan imidlertid forstås slik at kommunale foretak sin myndighet skal framgå av deres vedtekter, ikke gjennom delegeringsvedtak. En delegering utenom vedtektene vil også stride mot bestemmelsen i Kommuneloven § 63. Denne fortolkningen er lagt til grunn av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, og støttes ved Kommunal- og regionaldepartementets uttalelse i sak 01/1276.

Med bakgrunn i dette delegerer ikke Molde kommunestyre avgjørelsesmyndighet til kommunale foretak.

Eiermelding for Molde kommune

Eiermelding for Molde kommune ble vedtatt av kommunestyret 14.11.2013 i sak 97/2013. Planen omhandler målsetting for eierstyring, retningslinjer for eierstyring, selskapsformer, og overordnede styringsprinsipper.

Dokumentet skal legges til grunn ved utøvelse av kommunens eierskap. Eiermeldingen skal bidra til et helhetlig og forutsigbart eierskap, både for kommunen og selskap, med sikte på å

oppnå god samfunnsmessig avkastning av den investerte kapital. Meldingen skal bidra til å være: 1) Et grunnlag for å bevisstgjøre eierskapet og ansvaret for bundet med det 2) Et grunnlag for selskapene til å drive sin virksomhet i tråd med strategier fra eier 3) Et styringsgrunnlag for selskapene og for eier når konkrete valg og avgjørelser skal tas

Dokumentet skal også være et viktig verktøy for folkevalgte som skal utøve det kommunale eierskapet. Folkevalgte skal få opplæring i dokumentet som del av folkevalgtopplæring.

Eiermeldingen omtaler i kapittel 2 utfordringer med eierstyring. Rådmannen har ingen form for instruksjons- eller omgjørelsesmyndighet overfor styret eller den daglige ledelsen i interkommunale selskap og aksjeselskap. Eierstyring utøves gjennom selskapenes eierorgan. Rådmannen skal dog legge til rette for den politiske eierstyringen av selskapene og foretak og bidra til å videreutvikle kommunens eierskapspolitikk gjennom å foreta en regelmessig revidering av eierskapsmeldingen. I punkt 6.0 omtales kommunale foretak herunder Molde Eiendom KF.

Det pågår et arbeid med å revidere Eiermeldingen.

Vedtekter

Molde Eiendom KF har vedtekter som ble godkjent av kommunestyret 15.11.2007. Foretaket er opprettet med hjemmel i kommunelovens kapittel 11 og foretaket er ikke et eget rettssubjekt og er direkte underlagt Molde kommunestyre. Formål og oppgaver til foretaket

- skal eie, forvalte, drive og utvikle kommunens formålsbygg med tilhørende tomter inkludert ansvar for leide formålsbygg
- skal ivareta kommunens byggherrefunksjon
- kan gi ansvar for andre kommunale eiendommer som det er naturlig å legge til foretaket
- skal tilby lokaler og tjenester iht kommunens bestillinger. Leieavtaler er den vanlige avtaleformen mellom kommunen og foretaket.
- kan tillegges andre oppgaver etter vedtak i kommunestyret

Vedtektene bestemmer i § 6 at foretaket skal utarbeide de nødvendige strategidokumenter, økonomiplan og virksomhetsplan/ årsbudsjett med utgangspunkt i kommunens overordnede rammebetingelser.

Styringsdokumenter

I styremøte 30.10.2013 ble det orientert om styringsdokument for Molde Eiendom KF. Styret vedtok at administrasjonen skal samle de dokumenter som foretaket skal styres etter, herunder vedtekter for foretaket, samhandlingsdokument for kommunen og styreplan, med sikte på å utarbeide et dokumentasjonsgrunnlag som skal fremlegges for styret til diskusjon. Målet var at det skal utarbeides et styringsdokument.

System for forvaltning, drift og vedlikehold

I årsrapport 2015 gis det informasjon om system for forvaltning, drift og vedlikehold.

Samarbeid og samhandling

I årsmelding for 2015 opplyser foretaket at:

Molde Eiendom KF har fortsatt et potensiale til tettere samarbeid og bedre kommunikasjon med enhets- og etatsledere, mer tydelig informasjon, bedre

forventlingsstyring og en mer bruker- og serviceorientert drift i alle ledd av organisasjonen.

Kommunestyret i Molde kommune vedtok i møte 24.4.2008 i sak 49/2008 «Retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og Molde kommune som basisorganisasjon».

Kvalitetssystem og internkontroll – HMS

I årsmelding 2015 opplyser foretaket at:

Med hensyn til avvik i relasjon til HMS-området, bruker en rapportering til Rettesnora, som er Molde kommunes overordnede avviksrapporteringssystem. Foretaket arbeider jevnlig med HMS-rettede tiltak, og arbeidet med å sørge for tilstrekkelig god dokumentasjon av HMS-rutinene fortsetter.

I 2016 og påfølgende år vil det bli arbeidet videre med å forbedre dokumentasjonen av egen HMS og håndtering og oppfølging av HMS-relaterte avvik.

4. Problemstillinger og revisjonskriterier

Problemstillinger

Det skal utarbeides problemstillinger for den enkelte forvaltningsrevisjonen. Med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget har revisjonen nedenfor operasjonalisert problemstillingene, og mener at disse er tilstrekkelig konkretisert og avgrenset til å kunne besvares.

Revisjonen legger til grunn at det kan gjøres mindre justeringer i forhold til de funn som undersøkelsen avdekker. Konkretisering og justering av problemstillingene vil bli vurdert underveis i prosjektet.

Revisjonskriterier

Med utgangspunkt i problemstillingene skal det etableres revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav, normer og/ eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/ vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for forvaltningsrevisjonsobjektet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Aktuelle kilder for revisjonskriterier i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er:

- NOU 2004:22 "Velholdte bygninger gir mer til alle". Om eiendomsforvaltning i kommunesektoren Statens forvaltningstjeneste, Oslo.
- Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS) - "Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold; - En veileder for folkevalgte og rådmenn"
- "Bedre eierskap i kommunene". Rapport utarbeidet av FOBE/KoBE, 2007
- Norsk standard (NS) 3454
- Lov-1992-09-25-107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) § 23 nr. 2, §§ 44 nr. 3 og 5, 46 nr. 3, 47 nr. 1 og nr.2 og 48 nr. 2 og nr. 5
- Økonomireglement for Molde kommune - Vedtatt av kommunestyret 18.2.2016 i sak 8/2016.

I tillegg kommer aktuelle forskrifter, rundskriv og veiledere fra sentrale myndigheter. Revisjonen vil innhente aktuelle styringsdokumenter fra Molde kommune. Disse vil kunne

være kilder til konkretisering av problemstillinger og kriterier. Aktuelle dokumenter i nevnte kategori kan være:

- Boligsosial handlingsplan for perioden 2011-2020 (Molde kommune)
- Retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og Molde kommune som basisorganisasjon (KS sak 49/2008).
- Delegering av myndighet knyttet til forvaltning av fast eiendom (versjon 30.7.2015)
- Delegering av myndighet knyttet til forvaltning av fast eiendom vedtak (versjon 31.7.2015)
- Instruks for avhending av fast eiendom m.v. (versjon 29.7.2016)

Basert på de tre temaene som kontrollutvalget ønsker vurdert har revisjonen utledet følgende aktuelle problemstillinger:

Tema 1: Molde Eiendom KF – styring og samordning med basisorganisasjonen

Problemstilling: Har Molde kommune system som sikres styring og samordning mellom foretaket og kommunen knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger?

Revisjonen ser det som aktuelt å undersøke hvordan Molde kommune har organisert arbeidet og hvilke rutiner som er etablert for sikre at tilbud og tjenester blir gitt i samsvar med føringer og krav.

Det er aktuelt å vurdere om Molde kommune:

- har tilfredsstillende system for å sikre god samordning av tjenester mellom Molde Eiendom KF og basisorganisasjonen
- har tilfredsstillende system for styring og oppfølging herunder om kommunestyrets har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag
- har tilfredsstillende system for oppfølging av planer herunder sikrer at intensjonene i boligsosialhandlingsplan ivaretas

Tema 2: Molde Eiendom KF – kjøp og salg av utleieboliger

Problemstilling: Har Molde kommune system som kvalitetssikrer kjøp og salg av utleieboliger?

Revisjonen kan undersøke i hvilken grad Molde kommune har system og praksis for å følge opp krav og forventninger om kjøp og salg av utleieboliger.

Det er aktuelt å se på om Molde kommune:

- sikrer tilfredsstillende planprosesser herunder involverer brukere (basisorganisasjonen)
- har oversikter over typer utleieboliger som kommunen har behov for
- sikrer iverksetting herunder erverver utleieboliger som kommunen har behov for, og avhender utleieboliger som kommunen ikke kan nytte
- har rutiner for kvalitetssikring

Tema 3: Molde Eiendom KF – vedlikehold av utleieboliger

Problemstilling: Har Molde kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner

for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av utleieboliger?

Revisjonen vil se på hvilke rutiner som er etablert, og om planlegging og oppfølging er tilfredsstillende.

Det er aktuelt å vurdere om det:

- er utarbeidet mål og prioriteringer for forvaltning-drift-vedlikehold?
- foreligge vedlikeholdsplaner for de enkelte bygningene?
- foreligge oversikt over bygningsmasse med tilstandsvurderinger for alle bygg?
- er utarbeidet nøkkeltall til bruk som styringsinstrument?
- er oversikt over vedlikeholdskostnader for hver bygning?
- er beregnet størrelse på vedlikeholdsetterslep per bygg og totalt for eiendomsmassen?
- er utarbeidet livssyklus kostnader og årskostnader for hver enkelt bygning?
- sikres at ansatte med ansvar for vedlikeholdsarbeid gis muligheten til å utvikle/ vedlikeholde teknisk kunnskap og kompetanse på området?

Konkretisering og avgrensning av problemstillingene vil bli vurdert underveis i prosjektet.

5. Avgrensning

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil vurdere tre tema:

1. styring og samordning med basisorganisasjonen
2. kjøp og salg av utleieboliger
3. vedlikehold av utleieboliger

Styring og samordning med basisorganisasjonen, og kjøp og salg av utleieboliger skal iht bestilling fra kontrollutvalget være en del av prosjektet. I forståelse med bestilling vil disse temaene svares ut på en enklere måte enn temaet vedlikehold av utleieboliger.

Prosjektet vil i hovedsak vurdere kommunens system og rutiner knyttet til vedlikehold av kommunale bygg. Revisjonen vil i forståelse med bestilling ha et særlig fokus på utleieboliger. Prosjektet vil også til en viss grad omtale kommunale formålsbygg, som er bygg som er oppført eller kjøpt til bestemte formål. Formålsbyggene omfatter for eksempel bygg til undervisning og barnehager, bygg til kultur- og idrettsformål, bygg til pleie og omsorg og administrasjonslokaler.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet planlegges gjennomført uten at brukere som leier boliger involveres.

Revisjonen vil ikke selv gjøre tilstandsvurderinger eller beregninger av vedlikeholdsbehov, men undersøke om kommunen selv har system for dette.

Videre avgrensninger vil bli vurdert underveis i prosjektet.

6. Metode og gjennomføring

Undersøkelsen skal baseres på NKRFs (Norges kommunerevisorforbund) standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

Gjennomgang av kommunens planverk og føringer vil være viktig. Videre vil revisjonen intervju ansvarlige for kommunens eiendomsforvaltning, Molde Eiendom KF og representanter fra basisorganisasjonen.

7. Ressurser

Kompetanse	Navn	Ressurser
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor	Einar Andersen	200 timer
Annen forvaltningsrevisor	Anny Sønderland	25 timer
Regnskapsrevisor	Anne Oterhals	25 timer

8. Tidsplan

Oppstart med brev til Molde Eiendom KF starter etter at prosjektplan er vedtatt i kontrollutvalget. Revisjonen planlegger at prosjektrapport kan behandles i kontrollutvalgets første møte høsten 2017.

Aktivitet	Planlagt utført	Merknader
Kontrollutvalget bestiller prosjektet	7.12.2016	OK (7.12.2016)
Oppstart planlegging	Januar 2017	OK (januar 2017)
Kommunestyret stadfester bestilling	16.2.2017	OK (16.2.2017)
Prosjektplan sendes til kontrollutvalget	15.2.2017	OK (20.2.2017)
Prosjektplan behandles i kontrollutvalget	1.3.2017	
Utsendelse oppstartbrev	3.3.2017	
Oppstartmøte med Molde Eiendom KF	Mars 2017	
Arbeid med rapport	Vår og sommer 2017	
Utkast til rapport på høring	14.8.2017	
Høringsmøte med Molde Eiendom KF	21.8.2017	
Frist for høringsuttalelse	28.8.2017	
Rapport oversendes til kontrollutvalget	30.8.2017	
Kontrollutvalg behandler rapporten	13.9.2017	
Kommunestyret behandler rapporten		

Møre og Romsdal Revisjon IKS
Molde 20.2.2017

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 04/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2016 til orientering.

Kontrollutvalget ber om at revisjonen ved neste halvårsrapport rapporterer status fra revisjonen på revisjons- og risikoområder i revisjonsplanen.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 77 nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg §§ 6 og 9 omhandler kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjonen.

I henhold til kommunelovens § 77 nr. 4, skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en tryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift. Dette kan bl.a. skje ved at revisor rapporterer om sitt arbeid til kontrollutvalget.

Vedlagt saken følger:

- Revisjonsrapport 2. halvår 2016, datert 15.2.2017

VURDERING

I revisjonsplanen er det lagt opp til en rapportering til kontrollutvalget to ganger pr. år på det arbeidet som er utført. Grunnlaget for rapporteringen er revisjonsplan for revisjonsåret 2016, behandlet i kontrollutvalgets møte 21. september 2016, sak 30/16.

Regnskapsrevisjon

I rapporten står det at revisjonen har fulgt opp tidligere forespørsel til Molde kommune om rutiner for bankavstemming, om rutiner for regnskapsføring, kontroll av bankkonti og kontokasser som ikke inngår i regnskapet. Det står videre i rapporten at det er tatt opp problemstillinger rundt prinsipper for skille mellom regnskapsføring i drifts- og investeringsregnskapet. Revisjonen har innhentet dokumentasjon på Molde kommune sitt grunnlag og metode for beregning av minimumsavdrag.

Revisor konkluderer følgende i sin rapport:

«De kontroller som er gjennomført hittil, tilsier at på regnskapsføringen i Molde kommune er tilfredsstillende. De merknader revisjonen har hatt til regnskapsføringen har blitt fortløpende rapportert og rettet av økonomiavdelingen. Hovedtyngden av regnskapsrevisjon vil gjennomføres første kvartal 2017»

Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjonen har i 2016 utarbeidd overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for de ni kommunene i revisjonsdistriktet. Planen ble behandlet av kontrollutvalget og kommunestyret i Molde høsten 2016.

Selskapskontroll

Det er i perioden ikke utført noen form for selskapskontroll i Molde kommune. Dette er i samsvar med plan.

Misligheter

Det er ikke avdekket misligheter i rapporteringsperioden.

Revisjonsenheten

Møre og Romsdal Revisjon IKS ble etablert ved vedtak i representantskapet 14.11.2016, med virksomhetsoverdragelse fra 1.2.2017.

En stilling har vært holdt vakant i påvente av etablering av nytt selskap. Konsekvensen har vært merarbeid for de tilsette, og at noen oppgaver har blitt utsatt, skriv revisjonen i sin rapport.

Høsten 2016 ble det gjennomført kvalitetskontroll med revisjonsenheten fra Norges kommunerevisorforbund. Både når det gjeld regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon viste rapporten fra kontrollen «Godkjent med merknad».

Revisjonen skriver i sitt brev om kvalitetskontrollen at de har sett i verk forbedringstiltak på områdene de fikk merknad til.

Revisjonsrapport andre halvår 2016 konkluderer med at revisjonsenheten drives i hovedsak i henhold til planen som er lagt for virksomheten. På grunn av utsatt etablering av Møre og Romsdal Revisjon IKS er det gjort noen tilpasninger.

OPPSUMERING

Revisjonen skriver at hovedtyngden av regnskapsrevisjon vil bli gjennomført først kvartal 2017. I et normalt revisjonsår så skulle hovedtyngden av regnskapsrevisjon vært avsluttet før årsskiftet, for da starter arbeidet årsavslutningen.

Sekretariatet vurderer at når det gjeld regnskapsrevisjon så er det i denne rapporten i noen grad rapporter om innholdet i regnskapsrevisjonen sett opp mot revisjonsplanen. Sekretær vurderer at en rapportering i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen er viktig for kontrollutvalget. Det betyr status for avdekte feil og svakheter, om området er tilfredsstillende, en status for hvor langt revisjonen er kommet i arbeidet knyttet til de enkelte revisjonsområdene i planen. En bør også forvente en statusrapport på de prioriteringer som er gjort innenfor regnskapsrevisjon og en vurdering av internkontroll og det som der er avdekt. Dette vil gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å vurdere sine kontrollhandlinger. En mer detaljert rapportering kan gjøre at det vil være hensiktsmessig å gi noe av rapporteringen muntlig, og det kan også føre til at kontrollutvalget må få noe av rapporteringen i lukket møte eller som et dokument unntatt offentlighet. Det er naturlig at form og innhold på rapportering er et tema som må drøftes i forbindelse med utarbeidelse av ny oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og det nye revisjonsselskapet.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalget for Molde kommune
v/kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1502	
Dato: 17 FEB 2017	
Saks og Arkivnr: 1502	Løpenr: 043/17
Arkivkode: 216	Gradering:

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
29/16

Sted/dato
Molde 15.2.2017

Revisjonsrapport andre halvår 2016 – Molde kommune

Revisjonen rapporterer til kontrollutvalget om status per 30. juni og 31. desember. Utvalget orienteres på et overordnet nivå om resultatet og status av utført revisjon. Det rapporteres i forhold til vedtatte planer for regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, videre omtales misligheter og status og planer for revisjonsenheten. I tillegg til planene vises det til rammene for revisjonen som ligger i engasjementsavtalen og uavhengighetserklæring.

De siste årene har det pågått et arbeid med å slå sammen Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal (KOMREV2) med fylkesrevisjonen og Distriktsrevisjon Nordmøre IKS. Dette arbeidet har krevd mer arbeid og tatt lengre tid enn forventet. KOMREV2 har vært ansvarlig for revisjon av Molde kommune fram til Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR IKS) tok over i februar 2017. I forbindelse med planlegging av overgang til nytt selskap er det foretatt noen justeringer av hvilke personer som skal arbeide med regnskapsrevisjon i de ulike kommunene. Dette i samsvar med forutsetninger i det nye selskapet.

Revisjonsoppgaver ble i 2016 gjennomført av KOMREV2. Selskapet har andre halvår 2016 vært bemannet med tre regnskapsrevisorer og to forvaltningsrevisorer. I tillegg er det avtalt at regnskapsrevisorer fra de andre enhetene som skal inngå i MRR IKS, skal bistå.

Regnskapsrevisjon

Planleggingen av revisjonen av regnskapet for 2016 er gjennomført og ble lagt fram for kontrollutvalget til orientering i møte 21.9.2016 (sak 30/16), med forbehold om endringer som følge av etablering av MRR IKS.

Møte med rådmann inngår normalt som del av planlegging av revisjonsåret. Møtet som var planlagt avholdt høsten 2016 ble utsatt, fordi det var ønskelig å vente til nytt selskap var etablert. Da dette har tatt lengre tid enn planlagt, ble møte gjennomført 6. januar 2017.

Regnskapsrevisjon prioriterer valg av revisjonshandlinger ut i fra kjennskap til kommunen, risikovurderinger som er gjort, og moment tatt inn i revisjonsplan 2016. Revisjonen har fulgt opp tidligere forespørsel til Molde kommune om rutiner for bankavstemming, om rutiner for regnskapsføring, kontroll av bankkonti og kontantkasser som ikke inngår i regnskapet. Det er tatt opp problemstillinger rundt prinsipper for skillet mellom regnskapsføring i drifts- og investeringsregnskap. Revisjonen har innhentet dokumentasjon på Molde kommune sitt grunnlag og metode for beregning av minimumsavdrag.

Det er også vært fokus på problemstillinger rundt rett til momskompensasjon for ulike typer bygg og anlegg som leies eller lånes ut. Mye av regnskapsrevisjonen herunder kontroll og oppfølging i forhold til risiko for feil gjennomføres i perioden januar til april 2017. Dette vil innbefatte forhold som periodisering av inntekter og utgifter mellom år, beregning av pensjon, skille drift og investering, samt tapsføring av uerholdelige krav som refusjon sykelønn.

Attestasjonsoppgaver blir utført fortløpende.

Det er ikke skrevet nummerert brev til kontrollutvalget i perioden.

Det er ikke avdekt vesentlige feil i halvåret.

- ✓ Konklusjon: De kontroller som er gjennomført hittil, tilsier at regnskapsføringen i Molde kommune er tilfredsstillende. De merknader revisjonen har hatt til regnskapsføringen har blitt fortløpende rapportert og rettet av økonomiavdelingen. Hovedtyngden av regnskapsrevisjon gjennomføres første kvartal 2017.

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget bestilte i møte 8.12.2015 overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for 2016 til 2019. Kommunerevisjonen har i 2016 utarbeidet overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for de ni kommunene i kommunerevisjonsdistriktet. Dette arbeidet har hatt prioritet i 2016. Kontrollutvalget behandlet plan for forvaltningsrevisjon i møte 21.9.2016 (sak 27/2016), og Molde kommunestyre vedtok planen i møte 6.10.2016 (sak 94/2016).

Kommunerevisjonen sluttførte høsten 2016 et forvaltningsrevisjonsprosjekt om kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering. Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 7.12.2016.

Kontrollutvalget vurderte i møte 7.12.2016 aktuelle nye forvaltningsrevisjonsprosjekt. Forslag om prosjekt knyttet til Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom, er oversendt kommunestyret for endelig beslutning.

- ✓ Konklusjon: Revisjonen er utført i henhold til plan.

Selskapskontroll

Kontrollutvalget bestilte i møte 8.12.2015 overordnet analyse og plan for selskapskontroll for 2016 til 2019. Kontrollutvalget behandlet plan for selskapskontroll i møte 21.9.2016 (sak 28/2016), og Molde kommunestyre vedtok planen i møte 6.10.2016 (sak 95/2016).

- ✓ Konklusjon: Revisjonen er utført i henhold til plan.

Misligheter

Revisjonen skal undersøke forhold som gjelder påstand om misligheter og rapportere dette til kontrollutvalget.

- ✓ Konklusjon: Det er ikke avdekket misligheter i rapporteringsperioden.

Revisjonsenheten

MRR IKS ble etablert ved vedtak i representantskapet 14.11.2016. Selskapet ble registrert i Brønnøysundregisteret 2.1.2017. Dato for virksomhetsoverdragelse ble 1. februar 2017. Det er fra 1.1.2017 innleid eksternt konstituert daglig leder i MRR IKS. Dette betyr at det samlet sett er mer ressurser til å sikre etableringen av selskapet. Ny daglig leder tiltrer 1. mai 2017.

Ansatte i fylkesrevisjonen og ansatt hos KOMREV2 ble samlokalisering i Julsundvegen 47 A 1.8.2016. Dette ble gjennomført som del av prosessen med å etablere MRR IKS.

Budsjettet for MRR IKS la til grunn at personellressurser fra andre enheter skulle bistå kommunene i KOMREV2. En stilling har blant annet derfor blitt holdt vakant i påvente av etableringen av nytt selskap.

Dette gjelder i første omgang en stilling som regnskapsrevisor fra 1.7.2015. Stillingen ble lyst ut våren 2016. Maria-Elis Henøen Hustad ble ansatt som regnskapsrevisor, og tiltrådte stillingen 1.9.2016. Da distriktsrevisor Sigmund Harneshaug gikk av med pensjon 1.7.2016, ble så denne stillingen holdt vakant i påvente av etablering av MRR IKS. Konsekvensen har blitt merarbeid for de ansatte, og at noen oppgaver har blitt utsatt. Ansatte fra Distriktsrevisjon Nordmøre IKS deltar i arbeidet med revisjon for kommunene i KOMREV2 fra 1.1.2017.

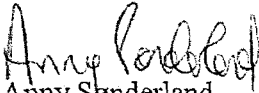
Anny Sønderland har siden 1.7.2016 vært konstituert som daglig leder i KOMREV2.

Det ble gjennomført kvalitetskontroll i revisjonsenheten fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) høsten 2016. Kontrollen var knyttet til regnskapsrevisjon i en kommune og gjennomgang av to forvaltningsrevisjonsrapporter. Det ble ikke avdekket vesentlige feil. Det ble gitt noen merknader, og revisjonen har iverksatt forbedringstiltak på disse områdene.

- ✓ Konklusjon: Revisjonsenheten drives i hovedsak i henhold til planene som er lagt for virksomheten. På grunn av utsatt etablering av Møre og Romsdal Revisjon IKS er det gjort noen tilpasninger. Forutsetningen om bidrag fra de andre revisjonsenhetene som inngår i MRR IKS kom på plass, og MRR IKS er etablert fra 1. februar 2017.

Molde 15. februar 2017

Møre og Romsdal revisjon IKS

Anny Sønderland
forvaltningsrevisor

Anne Oterhals
regnskapsrevisor

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033 & 14
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 05/17	Kontrollutvalget Kommunestyret	1.3.2017

KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2016

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2016. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 tas til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 76 er det kommunestyret som har det øverste kontroll- og tilsynsansvaret med den kommunale forvaltning.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. jfr. kommuneloven § 77.

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 6 første punktum:

”Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.”

Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året. For å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i virksomheten, utarbeider kontrollutvalget likevel sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret.

Vedlagt følger:

- Utkast til årsmelding for 2016 for kontrollutvalget i Molde
- Oversikt over behandlede saker i 2016

VURDERING

Kommunelovens bestemmelser om tilsyn og kontroll gir kommunestyret og kontrollutvalget betydelig ansvar og det er derfor viktig med god dialog mellom kontrollutvalget og kommunestyret.

I tillegg til kontrollutvalgets uttalelser til kommunens årsregnskap, sluttregnskap for bygge- og investeringsprosjekt, samt oversendelse av avsluttede forvaltningsrevisjonsprosjekt gjennom egne forvaltningsrevisjonsrapporter, finner en det formålstjenlig å gi en oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet i løpet av året gjennom en egen årsmelding.

Årsmeldingen kan bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og øke kunnskapen i kommunestyret om kontrollutvalgets arbeid. Kommunestyret inviteres til å komme med innspill og tanker knyttet til kontrollutvalgets virksomhet i tilknytning til behandlingen i kommunestyret.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagte årsmelding for kontrollutvalget for 2016.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2016

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 er Molde kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå det løpende tilsynet med kommunens forvaltning.

Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen, er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Ved valget fikk kontrollutvalget i Molde kommune følgende sammensetning for perioden 2015 – 2019:

Funksjon	Navn	Parti		Navn Varamedlemmer	Parti
Leder	Marit Seljeseth Stokke*	Bor		Rose Mari Skarset	Bor
Nestleder	Trygve Grydeland*	H		Helen Cecilie Wold	H
Medlem	Anne Brekke	Ap		Theodora H. Baldvinsdottir	Ap
Medlem	Ann Monica Haugland	Frp		Roger Hagbø	Frp
Medlem	Knut Ståle Morsund	Krf		Max Ingar Mørk	Krf

*medlem av kommunestyret.

I kommunestyremøte 21.4.2016 ble Shaymaa Al-Rubaye valgt til nytt varamedlem for AP, etter Theodora H. Baldvinsdottir som gikk bort.

I kommunestyremøte 20.10.2016 fikk Marit Seljeseth Stokke innvilget fritak fra politiske verv for resten av valgperioden. Det ble valgt nytt medlem til kontrollutvalget fra Borgerlisten og det ble foretatt nyvalg til vervene som leder og nestleder. Kontrollutvalget fikk da følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti		Navn Varamedlemmer	Parti
Leder	Trygve Grydeland*	H		Helen Cecilie Wold	H
Nestleder	Ann Monica Haugland	Frp		Roger Hagbø	Frp
Medlem	Anne Brekke	Ap		Shaymaa Al-Rubaye	Ap
Medlem	Bonde Nordset*	Bor		Rose Mari Skarset	Bor
Medlem	Knut Ståle Morsund	Krf		Max Ingar Mørk	Krf

*medlem av kommunestyret

Ordfører og oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i utvalgets møter.

3. SEKRETARIAT

”Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.”, jf. Kommuneloven § 77. nr. 10

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har fra 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene.

Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal ble fra 2013 opprettet som et interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt og med eget styre. Styret er samarbeidets øverste organ og ivaretar arbeidsgiveransvaret for sekretariatets ansatte. I styremøte 14. desember 2015 ble Stig Holmstrøm, Vestnes kommune, valgt til styreleder og Marit Seljeseth Stokke, Molde kommune, ble valgt til nestleder for valgperioden 2015-2019. I styremøte 30.11.2016 ble Lars Ramstad, Rauma kommune, valgt til ny nestleder, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått innvilget fritak fra sine politiske verv.

I 2016 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Molde ivaretatt av daglig leder i Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGAVER OG VIRKSOMHET I 2016

Kontrollutvalget har hatt 6 møter og behandlet i alt 48 protokollerte saker. Av disse er 12 saker oversendt kommunestyret for endelig behandling. I tillegg er det i 2016 behandlet 26 referatsaker og 21 orienteringssaker.

Kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og blir hovedsakelig avholdt på rådhuset.

Kontrollutvalget har på forespørsel og i nødvendig utstrekning fått orienteringer fra administrasjonen og kommunerevisjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget i Molde er vedtatt av kommunestyret i møte 15.12.2011, k-sak 135/11. I kommunestyrets møte 3.9.2015 sak 64/15 ble reglementet revidert.

Representasjon

Utvalgets leder er valgt til styremedlem i Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal fra Molde kommune. Marit Seljeseth Stokke har i 2016 deltatt på to av to styremøter i selskapet. Etter nyvalget har Trygve Grydeland deltatt på det ene styremøtet som har vært avholdt.

Utvalgsleder Marit Seljeseth Stokke, og utvalgsmedlemmene Anne Brekke og Knut Ståle Morsund deltok på **NKRFS¹ Kontrollutvalgskonferanse 2016** på Clarion Airport Hotel Gardermoen 3.- 4. februar 2016.

Kontrollutvalget i Molde var ikke representert ved **FKTs² Årsmøte og Fagkonferanse 2016** på Gardermoen 7.- 6. juni 2016.

Utvalget deltok også på **Intern opplæring og samling** for kontrollutvalgene som sekretariatet betjener. Samlingen ble avholdt på Skarstua 24. mai 2016. Deltakere fra Molde kommune var: Marit Seljeseth Stokke, Trygve Grydeland, Knut Ståle Morsund, Rose Mari Skarset og Max Ingar Mørk.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

² Forum for Kontroll og Tilsyn

4.1 Tilsyn med revisjonen

I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalget påse at kommunen eller fylkeskommune har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget har fått seg forelagt følgende i 2016:

- **Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2015**
- **Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 1. halvår 2016**
- **Revisjonsplan for revisjonsåret 2016**
 - **Revisors vurdering av uavhengighet**

Dokumentene er blitt supplert med muntlig orientering fra oppdragsansvarlig revisor. Videre er revisjonsberetninger blitt forelagt utvalget.

4.2 Uttalelse til regnskapene

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

Utvalget har behandlet og vurdert årsregnskap for 2016 og gitt sin uttalelse for følgende årsregnskap:

- **Molde kommune**
- **Molde Eiendom KF**
- **Moldebadet KF**
- **Molde Havnevesen KF**
- **Molde Vann og Avløp KF**

I tillegg har utvalget fått seg forelagt kommunens tertialvise økonomirapporter.

Under behandlingen av Molde kommunes økonomirapport for 1. tertial fattet utvalget vedtak om at de for fremtiden også ønsker å få fremlagt tertialrapportene til Molde Eiendom KF og Moldebadet KF.

Under behandlingen av Økonomi og finansrapport per 2. tertial gjorde utvalget vedtak om å oppfordre til at informasjon om sykefravær også blir innlemmet i tertialrapporteringen fra enhetene.

Kontrollutvalget har fått seg forelagt som orienteringssaker det årlige skatteregnskapet fra skatteoppkrever samt skatteetatens kontrollrapport med skatteoppkreverfunksjonen.

Kvaliteten og presentasjonsformen av regnskapene har vært tilfredsstillende. Det samme kan sies om rådmannens årsmelding og skatteoppkreverens årsrapport.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke fått seg forelagt noen sluttregnskap til behandling og uttalelse.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 21.9.2016, sak 27/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 6.10.2016, K-sak 94/16.

Kontrollutvalget har i 2016 fått seg forelagt og behandlet følgende forvaltningsrevisjonsrapport:

▪ **Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – Styring og rapportering**

Prosjektet ble bestilt i henhold til **Plan for forvaltningsrevisjon 2012 – 2015** i møte 9.12.2014, sak 40/14.

Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 7.12.2016, sak 44/16. Rapporten er videresendt til kommunestyret for endelig behandling

Kontrollutvalget vedtok å innstille til kommunestyret at de tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger fra revisjonen:

- Molde kommune bør sikre at kommunens målsettinger innenfor helse og omsorg kommer tydeligere fram i økonomiplanen.
- Molde kommune bør vurdere systemet for årlig revidering av handlingsplaner
- Molde kommune bør sikre at det i større grad rapporteres i forhold til mål i årsrapporten
- Molde kommune bør vurdere en mer helhetlig rapportering og vektlegge rapportering på kvalitet i større grad.

Kontrollutvalget innstiller også til at kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres, og at det gis skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.

I møte 9.3.2016, sak 03/16, behandlet kontrollutvalget sak om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten

▪ **Samhandlingsreformen i Molde kommune.**

I brev av 14.1.2016 og supplerende e-post 18.2.2016 til revisjonen, redegjør Molde kommune for den oppfølging kommunen har gjort på bakgrunn av revisjonens anbefalinger. Etter dette har revisjonen gjort en samlet vurdering av kommunens oppfølging i brev av 24.2.2016 til kontrollutvalget.

I sin redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten knytter kommunen kommentarer til hvordan hver av de fem anbefalingene er fulgt opp.

Kommunerevisjonen har i sitt brev til kontrollutvalget i Molde vurdert at Molde kommune er i gang med utviklingsarbeid innenfor de anbefalte områdene eller har iverksatt tiltak for å følge opp anbefalingene. Revisjonen skriver i sin tilbakemelding til kontrollutvalget at anbefalingene delvis er knyttet til områder der det gjerne vil være behov for kontinuerlig utvikling og forbedring. Kommunerevisjonen anbefaler at kontrollutvalget vurderer behovet for å holde seg orientert om den videre iverksettingen av samhandlingsreformen.

Kontrollutvalget fattet i sak 03/16 følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «**Samhandlingsreformen i Molde kommune**», herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging datert 24.2.2016, til orientering.

Kontrollutvalget ønsker å holdes orientert fra administrasjonen om den videre oppfølgingen av Samhandlingsreformen, da spesielt knyttet til det arbeidet som er planlagt, men ikke slutført enda:

- Oversikt over helsetilstanden
- Koordinering av helsetjenester, herunder utarbeidelse av system og flytskjema for helhetlig pasientforløp samt rekruttering av koordinatører
- Gjennomgang av kontor for tildeling og koordinering

4.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse-plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 21.9.2016, sak 28/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 6.10.2016, K-sak 95/16.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eierstrategier for hvert enkelt selskap). Molde kommunes *Eiermelding* ble vedtatt av kommunestyret i møte 1.9.2011 i k-sak 74/11 og rullert av kommunestyret i møte 14.11.2013 i k-sak 97/13. Kontrollutvalget har i 2016 ikke bestilt eller behandlet noen selskapskontroller.

Kontrollutvalget har heller ikke i 2016 blitt varslet om avholdte representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS).

Etter kommunelova § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

4.5 Særlige oppgaver for kontrollutvalget

Kontrollutvalgets særlige oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17

Valg av revisjonsordning og valg av revisor

På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i møte 21.5.2015 å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for Molde kommune fra 1.7.2015. På grunn av forsinkelser og manglende vedtak er ikke selskapet formelt stiftet før ved møte i representantskapet 14.11.2016. Det arbeides med å ansette daglig leder. Det er forutsatt at selskapet er i drift fra 1.1.2017. Inntil selskapet er i drift blir kommunene betjent av de eksisterende kommunerevisjonene.

Budsjettbehandling

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Molde kommunestyre vedtok 23.04.09 i K sak 44/09 at ikke gjennomførte politiske vedtak rapporteres årlig til kommunestyret gjennom årsrapport fra kontrollutvalget.

Denne oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret, plan- og utviklingsstyret, drifts- og forvaltningsstyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret.

Kontrollutvalget behandlet i møte 21.9.2016 sak vedrørende oppfølging av politiske vedtak som ikke var iverksatt pr 31.12.2015.

I følge oversikten fra administrasjonen ser det ut til at alle fattede vedtak i 2015 er fulgt opp, det er bare en sak i plan og utviklingsutvalget som skulle gjennomføres høsten 2016. Utvalget påpeker at det er viktig å være oppmerksom på at om en sak er oppfulgt, så betyr det at vedtaket er sett i verk, men saken er ikke nødvendigvis avsluttet.

4.7 Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Saker fra kontrollutvalget som ikke er endelig avsluttet pr 31.12.2016 er følgende:

Saksnr/dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
<p>KU sak 04/13 27.2.2013 K sak 18/13 21.3.2013 KU sak 34/14</p>	<p>Forvaltningsrevisjonsrapport en «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»</p>	<p>Kontrollutvalget tar oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i grunnskole-opplæringen i Molde kommune» til orientering.</p> <p>Vikarsituasjonen og planlagt sak om organisering og dimensjonering av PP-tjenesten blir ført opp på «Oppfølgingslisten» til kontrollutvalget.</p>	<p>Ivar vereide ga i møte 9.3.2016 (OS 10/16) orientering om vikarsituasjonen Kommunalsjef Eirik Heggemsnes orienterte utvalget i møte 9.11.16 (OS 18/16) om status for sak om organisering og dimensjonering av PPT. Utvalget ønsker å fortsette oppfølging av saken til rapport fra arbeidsgruppen foreligger. Dette vil ventelig skje våren 2017</p>
<p>KU sak 33/14 22.10.14 K-sak 75/14 13.11.2014 KU-sak 03/16 9.3.2016</p>	<p>Forvaltningsrevisjonsrapport orten «Samhandlingsreformen i Molde kommune»</p>	<p>Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Samhandlingsreformen i Molde kommune, herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging datert 24.2.2016, til orientering.</p> <p>Kontrollutvalget ønsker å holdes orientert fra administrasjonen om den videre oppfølgingen av Samhandlingsreformen, da spesielt knyttet til det arbeidet som er planlagt, men ikke slutført enda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversikt over helsetilstanden • Koordinering av helsetjenester, herunder utarbeidelse av system og flytskjema for helhetlig pasientforløp samt rekruttering av koordinatore <p>Gjennomgang av kontor for tildeling og koordinering</p>	<p>Videre oppfølging av rapporten vil ventelig skje første halvår 2017.</p>
<p>KU sak 44/16 7.12.2016</p>	<p>Forvaltningsrevisjonsrapport «Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – Styring og rapportering»</p>	<p>1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger</p>	<p>Rapporten behandles i kommunestyremøte 16.2.2017 Oppfølging vil</p>

		<p>fra revisjonen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Molde kommune bør sikre at kommunens målsettinger innenfor helse og omsorg kommer tydeligere fram i økonomiplanen. • Molde kommune bør vurdere systemet for årlig revidering av handlingsplaner • Molde kommune bør sikre at det i større grad rapporteres i forhold til mål i årsrapporten • Molde kommune bør vurdere en mer helhetlig rapportering og vektlegge rapportering på kvalitet i større grad. <p>2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.</p> <p>3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.</p>	ventelig skje våren 2018
<p>KU sak 45/16 7.12.2016</p>	<p>Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom»</p>	<p>1. Kommunestyret støtter kontrollutvalgets bestilling av følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt <i>Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom</i></p> <p>2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som fremkommer i protokollen fra kontrollutvalgets møte 7.12.2016</p> <p>3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS.</p> <p>Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget</p>	<p>Bestilling behandles i kommunestyremøte 16.2.2017</p> <p>Prosjektplan kan ventelig legges frem for kontrollutvalget i møte 1.3.2017 og rapporten ferdigstilles høsten 2017.</p>
<p>KU sak 47/16 7.12.2016</p>	<p>Oppfølgingsliste</p>	<p>I oppfølgingslisten er følgende andre saker ikke avsluttet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forvaltningsrevisjonsrapporten «Refusjon sykepengen i Molde kommune» • Oppfølging av nummerert brev nr. 1 vedr. revisjon av Molde kommune • Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene 	<p>Gjenstående saker fra oppfølgingslisten for 2016 blir ført over til 2017</p>

4.8 Spesielle undersøkelsesoppgaver

Kontrollutvalget hadde i 2016 ingen saker som refererte seg til misligheter eller uregelmessigheter

4.9 Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen og for at ansatte i kommunen skal bli bedre kjent med kontrollutvalget, kan kontrollutvalget gjennomføre besøk i en kommunal virksomhet, eller få en orientering om en virksomhet fra en virksomhetsleder.

Kontrollutvalget har i 2016 fått en **Orientering om kvalitet pleie og omsorgssektoren**, ved fagsjef for pleie og omsorg Kjersti Bakken og konst. kommunalsjef for drift Ann-Mari Abelvik. Temaet for orienteringen var:

- Hvordan sikres kvalitet på tjenestene i innsparingsperioder?
- Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet?
- Kommunikasjons/språkutfordringer mellom pasient og pårørende
- Avviksrapportering

Gjennomføring av virksomhetsbesøk/orienteringer gir kontrollutvalget et godt innblikk i den kommunale forvaltningen og gir virksomheten mulighet til å bli kjent med kontrollutvalget.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

En av kontrollutvalgets oppgaver er å undersøke om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll.

Rådmannen har ansvar for å etablere og følge opp at kommunen har et tilfredsstillende internkontrollsystem; dvs. systemer og rutiner for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og regeletterlevelse. Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken internkontroll som ligger inne i systemene.

- ❖ **Økonomireglement for Molde kommune** (vedtatt 18.2.2016, erstatter økonomireglement revidert 20.06.2013 i k-sak 60/13)
- ❖ **Delegasjonsreglement for Molde kommune** (vedtatt 18.2.2016 i k-sak 7/16)
- ❖ **Finansreglement for Molde kommune** (vedtatt 18.11.2010, revidert 20.6.2013 i k-sak 61/13)
- ❖ **Rettesnora – kommunens kvalitetsstyringssystem**
- ❖ **Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte** (revidert 15.12.2011 i k-sak 127/11)
- ❖ **Arbeidsgiverstrategi 2014-2022** (vedtatt 16.10.2014 i k-sak 65/14)

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvising, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet. Finansreglementet regulerer plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler. Arbeidsgiverstrategien er det viktigste styringsdokumentet i arbeidet med at Molde kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver.

Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken intern kontroll som ligger inne i systemene.

4.11 Tilsyn fra andre

I tillegg til kontrollutvalget, utfører eksterne forvaltningsorgan tilsyn med Molde kommune. Disse tilsynene kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen.

En ser det formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slike tilsyn, for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Molde kommune kvalitetssikres og forbedres.

Kontrollutvalget har i 2016 fått seg forelagt følgende tilsynsrapporter:

- **Kommunens godkjenningsevne og kommunens bruk av reaksjoner etter barnehageloven, endelig tilsynsrapport** – Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 26.2.2016, Rapporten viste 0 avvik.
- **Rapport etter tilsyn – Kommunal beredskapsplikt (0 avvik)**, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 9.2.2016.

5. SAMMENDRAG

Kontrollutvalget legger vekt på å være en medspiller i å forbedre kommunens eksterne tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse så vel som de interne forvaltningsfunksjoner. Kommunen er avhengig av tillit til disse prosessene hos brukerne, og en aktiv og troverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medvirke til å bygge opp om denne tilliten.

Kontrollutvalget har også i 2016 fokus på å styrke kontrollutvalgets stilling i den kommunale forvaltning og overfor innbyggerne i kommunen.

Utvalgets arbeid krever at medlemmene er aktive og setter seg inn i til dels kompliserte saker som kan gjelde hele virksomhetsområdet til Molde kommune. Skolering av utvalgsmedlemmer vil fortsatt ha prioritet i tiden fremover.

Som kommunestyrets hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalgets virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, bl.a. for å få gjennomslagskraft for forbedringsforslag og anbefalinger og dermed kunne bistå i arbeidet for at kommunestyrets målsetninger blir realisert.

Molde, 1. mars 2017

Kontrollutvalget i Molde kommune

Trygve Grydeland
leder

Ann Monica Haugland
nestleder

Anne Brekke

Knut Ståle Morsund

Bonde Nordset

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

BEHANDLEDE SAKER I 2016

Saks nr.	Sakstittel	Statuskode
PS 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 8. DESEMBER 2015	A
PS 02/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 03/16	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «SAMHANDLINGSREFORMEN I MOLDE KOMMUNE	O
PS 04/16	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2015	A
PS 05/16	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2015	A
PS 06/16	MØTEPLAN FOR 2016	A
PS 07/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 08/16	EVENTUELT	A
PS 09/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 9. MARS 2016	A
PS 10/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 11/16	MOLDE KOMMUNE. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 12/16	MOLDE HAVNEVESEN KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 13/16	MOLDEBADET KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 14/16	MOLDE VANN OG AVLØP KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 15/16	MOLDE EIENDOM KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2015	A
PS 16/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 17/16	EVENTUELT	A
PS 18/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 2. MAI 2016	A
PS 19/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 20/16	MOLDE KOMMUNE. ØKONOMIRAPPORT FOR 1. TERTIAL	A
PS 21/16	UTKAST TIL OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016-2019	A
PS 22/16	UTKAST TIL OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016- 2019	A
PS 23/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 24/16	EVENTUELT	A
PS 25/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20. JUNI 2016	A
PS 26/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 27/16	OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016-2019	O
PS 28/16	OVERORDNET ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019	O
PS 29/16	REVISJONENS RAPPORT FOR 1. HALVÅR 2016	A
PS 30/16	REVISJONSPLAN FOR REVISJONSÅRET 2016	O
PS 31/16	OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK	A
PS 32/16	BUDSJETTFORSLAG FOR 2017 FOR KONTROLL OG TILSYN	A
PS 33/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 34/16	EVENTUELT	A
PS 35/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21. SEPTEMBER 2016	A
PS 36/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 37/16	MOLDE KOMMUNE - ØKONOMI OG FINANSRAPPORT PER 2. TERTIAL	A
PS 38/16	MOLDE BADET KF – ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL 2016	A
PS 39/16	MOLDE EIENDOM KF – REGNSKAPSRAPPORT 2. TERTIAL 2016	A
PS 40/16	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 41/16	EVENTUELT	A
PS 42/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 9. NOVEMBER 2016	A
PS 43/16	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 44/16	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «KOMMUNENS ØKONOMISKE SITUASJON INNEN HELSE OG OMSORG – STYRING OG RAPPORTERING»	B
PS 45/16	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT	B
PS 46/16	NKRF's KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2017. DELTAKELSE	A
PS 47/16	OPPFØLGINGSLISTE	O
PS 48/16	EVENTUELT	A

Kode	Forklaring
A	Saken er avsluttet
B	under behandling
O	Til videre oppfølging
U	Saken går ut

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 06/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

MØTEPLAN FOR 2017

Sekretariatets innstilling

Følgende møteplan for 2017 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
9	01.03	1/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2016▪ Revisjonens rapport for 2. halvår 2016▪ Møteplan for 2017▪ Prosjektplan
17	26.04	2/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2016 for<ul style="list-style-type: none">• Molde kommune• Moldebadet KF• Molde Vann og Avløp KF• Molde Havnevesen KF• Molde Eiendom KF▪ Revisjonsberetning
25	21.06	3/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport 1.tertial 2017
37	13.09	4/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Revisjonsplan for revisjonsåret 2017▪ Revisjonsrapport for 1. halvår 2017▪ Resultat forvaltningsrevisjon▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2018
42	18.10	5/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport 2.tertial 2017▪ Virksomhetsbesøk/alternativt orientering fra enhetsleder?
48	30.11	6/17	<ul style="list-style-type: none">▪ Bestilling av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets leder i samråd med sekretariatet gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Saksopplysninger

Det er ikke fastsatt en fordeling på antall møter for kontrollutvalgene. Sekretariatet ser det som formålstjenlig at kontrollutvalget i Molde som vertskommune og bidragsyter med 38 % av sekretariatets inntekter, bør ha en ressursfordeling på minimum 6 ordinære møter. I forslaget til møteplan er det satt opp 6 ordinære møter i 2017. Dersom det skulle oppstå situasjoner som tilsier at det likevel vil være behov for flere møter i løpet av året, vil det bli vurdert i det enkelte tilfelle.

Forslag til møteplan er koordinert med de øvrige kontrollutvalg for å unngå møtekollisjoner, samt Molde kommunes møteplan for politiske møter i 2017.

Møtet for behandling av årsregnskapet til Molde kommune og kommunale foretak (KF) for 2016, er tilpasset behandlingen i formannskapet og kommunestyret.

Oversikt over saker som skal behandles er veiledende og kan endres underveis gjennom året.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 07/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:.....

Saksopplysninger

Intensjonen med oppfølgingslisten er å ha oversikt over saker og problemstillinger som medlemmene ønsker nærmere utredet eller orientering om.

En slik oppfølgingsliste er et nyttig redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp, eventuelt å ha til observasjon og som et planleggingsredskap.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Til dagens møte er det bedt om følgende orienteringer fra administrasjonen knyttet til oppfølgingslisten:

- **Oppfølging av nummerert brev nr. 1 vedr. revisjon av Molde kommune**
- **Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Molde kommune»**

Vedlagt følger:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 7.12.2016.

VURDERING

Av saker som kontrollutvalget har hatt oppe og som det er formålstjenlig blir satt opp på oppfølgingslisten for videre oppfølging av status i saken, er blant annet følgende:

FR prosjekt Refusjon sykepengene i Molde kommune

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten Refusjon sykepengene i Molde kommune i møte 08.12.2011 i sak 42/11. Oppfølging av rapporten ble behandlet av kontrollutvalget 11.12.2012. Kontrollutvalget ønsker orientering om status våren 2017. Etter dette vil KU vurdere å sende saken over til kommunestyret.

Saken videreføres fra oppfølgingslisten for 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 og til 2017.

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 27.2.2013 i sak PS 04/13. saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 18/13 i møtet 21.3.2013. Oppfølging av rapporten ble behandlet 22.10.2014 sak PS 34/14. Kontrollutvalget ønsker å følge videre vikarsituasjonen i skolene i Molde, samt sak om organisering og dimensjonering av PP-tjenesten.

Saken videreføres på oppfølgingslisten fra 2014, 2015, 2016 og til 2017

Oppfølging av politiske vedtak

Ifølge kommunens årshjul skal restanseliste for oppfølging av politiske vedtak oversendes kontrollutvalget som i sin tur skal rapportere til kommunestyret. Denne oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet, og som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret. Saken føres opp på oppfølgingslisten.

Oppfølging av nummerert brev nr. 1 vedr. revisjon av Molde kommune

Etter gjennomført revisjon av regnskapsåret 2013 for Molde kommune og de kommunale foretakene, fant revisjonen at kommunen ikke har vært ute på anbud med sine rammeavtaler for innkjøp. Dette kan være i strid med Lov om offentlige anskaffelser. Saken ble behandlet i i sak PS 15/14. Kontrollutvalget ønsker at revisjonen skal følge opp saken videre og rapportere tilbake til kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker i første møte i 2017 en orientering fra administrasjonen om status.

Saken videreføres på oppfølgingslisten fra 2014, 2015,2016 og til 2017.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Molde kommune»

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjons-rapporten i sitt møte 22.10.2014 i sak PS 33/14. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 075/14 i møtet 13.11.2014. Oppfølging av rapporten er ventet høsten 2015 eller våren 2016. Kontrollutvalget ønsker å følge opp de anbefalinger som ikke var på plass under oppfølgingen våren 2016. Saken videreføres til oppfølgingslisten fra 2015, 2016 og til 2017.

Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene

Kontrollutvalget hadde bedt om orientering fra administrasjonen om det er kartlagt hvilke langtidseffekter innsparingene har.

Kontrollutvalget har fått to orienteringer i 2016, og ønsker å følge opp saken videre i 2017.

Kommunereform (ny sak)

Kommunestyret i Molde har fattet vedtak om å slå seg sammen med Nettet og Midsund kommuner. Kontrollutvalget har en tilsynsfunksjon på vegne av kommunestyret og skal påse at prosessene blir ivaretatt og at risikoområder og sentrale spørsmål blir drøftet og gjennomført. Kontrollutvalget bør jevnlig bli orientert om prosessen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I

MOLDE KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 1.3.2017)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:

**KONTROLLUTVALGET I
MOLDE KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 7.12.2016)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
<p>25.01.12 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt Refusjon sykepenger i Molde kommune</p> <p>Ansvar: Sekr./Rev.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten Refusjon sykepenger i Molde kommune i møte 08.12.2011 i sak 42/11. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i siste halvdel av 2012.</p>	<p>11.12.12: Oppfølging av rapporten er behandlet i dagens møte, sak PS 37/12. Kontrollutvalget ønsker å følge denne saken videre og ber revisjonen legge fram en statusrapport i løpet av 2013.</p> <p>15.10.13: Kontrollutvalget ber revisjonen legge fram en statusrapport til utvalgets første møte i 2014.</p> <p>03.02.14: Videre oppfølging av rapporten behandlet i dagens møte i sak PS 04/14. Grunnet manglende oppfølging av gamle restansekrav, ønsker kontrollutvalget at revisjonen foretar ytterligere en ny oppfølging som blir lagt fram i utvalgets møte i juni 2014.</p> <p>18.06.14: Distriktsrevisor orienterte og viste til notatet som var vedlagt saken. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre og vil be om en orientering fra personal- og org. avdelingen om status i arbeidet med refusjon av sykepenger i utvalgets møte i desember.</p> <p>09.12.14: Adm. orienterte om status i dagens møte OS 19/14. Det er nå planlagt en mer systematisk gjennomgang av restansene. Kontrollutvalget vil be om en ny statusrapport i utvalgets møte i juni 2015.</p> <p>10.06.15: Orientering gitt i dagens møte av seksjons-leder Lars Myklemyr, jfr. OS 10/15. Utvalget ønsker ny orientering i første møte 2016.</p> <p>09.03.16: Sekretær informerte om at det ikke var bedt om orientering fra adm. i dagens møte. Utvalget ønsker orientering i neste KU-møte.</p> <p>02.05.16: Økonomisjef Kurt Thrana orienterte, jf. OS 14/16. kontrollutvalget ønsker en ny orientering i KU-møte des. 2016.</p> <p>07.12.16: Seksjonsleder lønn, Eyvind Petterson, orienterte jf. OS 21/16. Kontrollutvalget ønsker orientering om status våren 2017. Etter dette vil KU vurdere å sende saken over til kommunestyret.</p>
<p>03.02.14 Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»</p> <p>Ansvar: Rev./sekr.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 27.2.2013 i sak PS 04/13. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 18/13 i møtet 21.3.2013. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i løpet av høsten</p>	<p>23.09.15: I KU-møte i desember ønsker kontrollutvalget en orientering fra administrasjonen om vikarsituasjonen i skolene i Molde samt orientering om forespeilet sak om organisering og dimensjonering av PP-tjenesten.</p> <p>08.12.15: Utskrift av møteprotokoll fra K-styret 12.11.15 «Spørrehalvtimen» - spm. og svar vedr. org. og dimensjonering av PPT var usendt som vedlegg til sak PS 47/15</p>

	<p>2014. Saken føres opp på oppfølgingslisten.</p>	<p>Oppfølgingsliste i dagens møte. Sak er ventet til politisk beh. mars/april 2016. Orientering om vikarsituasjonen i Molde etterspørres på nytt til nest møte, jfr. KU vedtak sak 34/14 Oppfølging av forv.rev.rapport «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»</p> <p>09.03.16: Det ble i dagens møte gitt orientering fra Ivar Vereide, fagsjef skole, om vikarsituasjonen jf. OS 10/16.</p> <p>21.09.16: Sekretær undersøker status til møte i november</p> <p>09.11.16: Kommunalsjef Eirik Heggemsnes orienterte utvalget i dagens møte om status for sak om organisering og dimensjonering av PPT, jf. OS 18/16. Utvalget ønsker å fortsette oppfølging av saken til rapport fra arbeidsgruppen foreligger.</p>
<p>03.02.14 Retningslinjer for avslutning og behandling av regnskap for investeringsprosjekt i Molde kommune</p> <p>Ansvar: Adm./sekr.</p>	<p>Sluttregnskap for investeringsprosjekt avsluttes når prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk. Hvordan et sluttregnskap skal behandles er ikke nedfelt i lover og forskrifter slik at det vil være opp til den enkelte kommune å regulere dette i kommunens økonomireglement.</p> <p>Molde kommune har nylig foretatt en revidering av sitt Økonomireglement, vedtatt av kommunestyret i møte 20.06.2013 i k-sak 60/13. I reglementets pkt. 5 Økonomirapportering finnes et avsnitt om Investeringsprosjekt.</p> <p>Reglement for investeringsprosjekt kan være som en del av kommunens økonomireglement eller nedfelt i et eget reglement for investeringer. Et slikt reglement kan bl.a. inneholde retningslinjer for den politiske prosessen og vedtak, styring av prosjektet underveis og avlegging av prosjektregnskap. Den praksis som har vært fulgt i Molde i mange år med uttalelse fra kontrollutvalget til det enkelte prosjektregnskap, går ikke fram av reglementet. Det kan derfor være lett for at det oppstår noen misforståelser omkring kommunens rutiner</p>	<p>03.02.14: Kontrollutvalget vil følge saken og be om en statusrapport til første møte til høsten dersom det i løpet av 1. halvår ikke er utarbeidet og politisk behandlet nye retningslinjer.</p> <p>04.09.14: Sekretariatet mottok svar på sitt brev datert 16.12.2013 etter at sakene til dagens møte var utsendt. Brevet vil bli lagt fram for kontrollutvalget i neste møte.</p> <p>22.10.14: Kontrollutvalget gjennomgikk svaret fra Molde kommune på etterlysning av retningslinjer for avslutning og behandling av regnskap for investeringsprosjekt. I brevet sies det at Økonomiavdeling og Plan- og utviklingsavdelingen vil vurdere om det forslag Molde Eiendom KF har utarbeidet til retningslinjer for investeringsprosjekt kan utformes slik at det omfatter både utfører- og bestiller-rolle i kommunen. Skulle konklusjonen bli at det ikke er naturlig å innarbeide kontrollutvalgets ønsker i forslaget til reglement, vil økonomiavdelingen utarbeide et eget reglement som fanger opp kontrollutvalgets ønsker. Kontrollutvalget anser saken som avsluttet.</p> <p>09.12.14: Kontrollutvalget ønsker å følge opp saken til reglementet som skal fange opp kontrollutvalgets ønsker er på plass.</p> <p>08.12.15: Kontroll-utvalgets ønsker vedr. sluttregnskap vil bli innarbeidet i forslag til revidert økonomi-reglement som etter planen skal til politisk beh. i febr. 2016, jfr. e-post datert 30.11.15 fra øk.sjef K.Thrana.</p> <p>09.03.16: Økonomireglement vedtatt i kommunestyre 18.02.16 K-sak 08/16, ble lagt frem i dagens møte jf. RS 03/16.</p> <p>Kontrollutvalget anser saken som avsluttet.</p>

	<p>når reglementet er uklart på dette området, jfr. KU sak 40/13 behandlet i møte 05.12.2013. Kontrollutvalget ber om at det utarbeides et mer detaljert reglement for avslutning og behandling av regnskap for investeringsprosjekt i Molde kommune hvor kontrollutvalgets rolle er avklart. Brev sendt rådmannen 16.12.2013 med anmodning om å utarbeide nytt reglement. Saken føres opp på oppfølgingslisten. Saken ble avsluttet i møte 22.10.14, men ble gjenåpnet i neste møte.</p>	
<p>06.05.14 Oppfølging av nummerert brev nr. 1 vedr. revisjon av Molde kommune Ansvar: Rev./sekr.</p>	<p>Etter gjennomført revisjon av regnskapsåret 2013 for Molde kommune og de kommunale foretakene, fant revisjonen at kommunen ikke har vært ute på anbud med sine rammeavtaler for innkjøp. Dette kan være i strid med Lov om offentlige anskaffelser. Saken ble behandlet i dagens møte i sak PS 15/14. Kontrollutvalget ønsker at revisjonen skal følge opp saken videre og rapportere tilbake til kontrollutvalget.</p>	<p>18.06.14: Distriktsrevisor orienterte og viste til e-post fra Molde Vann og Avløp som redegjør for innkjøpssamarbeidet. Det vil bli lyst ut åpen anbudskonkurranse om rammeavtale. Kontrollutvalget ønsker en ny statusrapport fra revisjonen til neste møte. 04.09.14: Distriktsrevisor orienterte om at anbudskonkurransen på rør- og rørdeler var på plass. Anbudskonkurransen om de øvrige rammeavtalene vil i følge innkjøpssjef bli gjort i løpet av kort tid. Distriktsrevisor gir ny statusrapport i neste møte. 22.10.14: Distriktsrevisor Sigmund Harneshaug orienterte om at Molde kommune fremdeles ikke har på plass ramme-avtalene. Dette er alvorlig også av hensyn til andre kommuner som er med i innkjøpssamarbeidet. Distriktsrevisor vil følge med til dette er på plass. Kontrollutvalget ber om at det blir gitt en skriftlig statusrapport fra revisor i neste møte. 09.12.14: Revisjonen skulle i dette møte gi en skriftlig statusrapport. I følge e-post fra distriktsrevisor 08.12.14, er enda ikke anbud for de rammeavtalene som mangler på plass. Kontrollutvalget ønsker i første møte i 2015 en orientering fra rådmannen om hva som blir gjort for å få på plass nye ramme-avtaler. 23.02.15: Rådmannen orienterte i dagens møte om at de nå er i oppstart av to anskaffelser, jf. OS 07/15. 05.05.15: Sekretær orienterte om at om at anbud for matvarer ligger ute i Doffin. 10.06.15: Utvalget ønsker en oppdatert liste over rammeavtaler til møte 23.09.15. 23.09.15: Oppdatert liste over rammeavtaler ble delt ut til utvalgsmedlemmene i møte. Kontrollutvalget ønsker en ny liste sommer 2016.</p>

		<p>20.06.16: Utvalget hadde før møtet fått tilsendt oppdatert liste over rammeavtaler. Seksjonsleder innkjøp, Roar Bye orienterte utvalget jfr. OS 16/16.</p> <p>21.09.16: Kontrollutvalget ønsker orientering om status i første møte 2017.</p>
<p>23.02.15 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Molde kommune</p> <p>Ansvar: Adm./rev./sekr.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 22.10.2014 i sak PS 33/14. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 075/14 i møtet 13.11.2014. Oppfølging av rapporten er ventet høsten 2015 eller våren 2016.</p>	<p>09.03.16: Oppfølging av rapporten ble behandlet i dagens møte. KU ønsker å holdes orientert fra adm. om den videre oppfølgingen av noen deler av samhandl.reformen, jf. sak 03/16.</p> <p>20.06.16: Kontrollutvalget ønsker en orientering fra adm. i KU-møte i nov. 2016 om det arbeidet som ikke var slutført ved oppfølgingen i mars.</p> <p>09.11.16: Rådmannen anbefaler at orientering om de anbefalingene som ikke var på plass under oppfølgingen i mars blir utsatt til nyåret. Sekretær opplyser at kommunestyret i møte 10.11.16 skal behandle sak om «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Molde kommune», denne knytter seg til en av anbefalingene som gjenstod.</p>
<p>09.03.16 Oppfølging av politiske vedtak</p> <p>Ansvar: Adm./sekr.</p>	<p>Ifølge kommunens årshjul skal restanseliste for oppfølging av politiske vedtak oversendes kontrollutvalget som i sin tur skal rapportere til kommunestyret. Denne oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet, og som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret.</p>	<p>20.06.16: Kontrollutvalget ønsker å få fremlagt en slik oversikt i kontrollutvalgets møte i september.</p> <p>21.09.16: Oversikt over oppfølging av politiske vedtak pr. 31.12.15 framlagt i dagens møte, jf. sak 31/16.</p>
<p>02.05.16 Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene</p> <p>Ansvar: Adm./sekr.</p>	<p>Kontrollutvalget hadde bedt om orientering fra administrasjonen om det er kartlagt hvilke langtidseffekter innsparingene har.</p>	<p>02.05.16: Anne Marie Mordal, rådgj. Personal og Ann-Mari Abelvik, konst. kommunalsjef drift, orienterte i dagens møte jf. OS 11/16.</p> <p>07.12.16: Orientering i dagens møte OS 19/16 berørt også temaet: Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet. Orienteringen ble gitt av fagsjef Kjersti Bakken og kons. kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik.</p>

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/17	Kontrollutvalget	1.3.2017

EVENTUELT

Referat fra NKRF's kontrollutvalgskonferanse

Deltakerne gir utvalget et resyme fra konferansen.

Vedlagt følger en oversikt over aktuelle spørsmål og problemstillinger som det kan være aktuelt for kontrollutvalget å se nærmere på, knyttet til tema fra konferansen. Notatet er utarbeidet av Sveinung Talberg fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) sin fagkonferanse og årsmøte 2017 i Tromsø 7. og 8. juni 2017

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) arrangerer årlig fagkonferanse og årsmøte for medlemmer av kontrollutvalg, tilsette i sekretariatene og andre som finner konferansen interessant. Molde kommune er medlemmer av FKT. Det er ikke kommet invitasjon til den årlige fagkonferansen og årsmøte 2017, men datoen er fastlagt. Frist for påmelding blir 4. som er før neste kontrollutvalgsmøte i Molde. Dersom noen fra kontrollutvalget skal delta, så bør det avklares i dagens møte.

Kontrollutvalgskonferansen 2017, NKRF. 1.2.-2.2.2017

Saker i kontrollutvalget:

Etikk, åpenhet, habilitet, varsling:

1. Har kommunen reglement for dette?
2. Hvordan praktiseres dette reglementet, eller i mangel av reglement hvordan?
3. Hvilke rutiner har kommunen for dette?

Offentlige anskaffelser og sosial dumping – arbeidsmiljøkriminalitet:

1. Har kommunen et reglement for dette?
2. Det er manglende kompetanse i kommunene omkring temaet. Hvilken opplæring blir gitt om temaet?
3. Det er manglende oppfølging av kontrakter i kommunene. Bare 23 % av kommunene har rutiner for dette. Mange kontrakter har en «offisiell» og «reell» del. Hvordan skjer oppfølgingen av kontraktene?

Kan kommunene vedta seg bort fra svart økonomi og arbeidslivskriminalitet?

<http://www.samarbeidmotsvartokonomi.no/kommunene-pa-banen-mot-arbeidslivskriminalitet/>
(KS, NHO, Skatteetaten, Unio, YS, LO)

SAMARBEID MOT SVART ØKONOMI (SMSØ) har vedtatt 10 strategiregler mot svart økonomi:

<http://www.samarbeidmotsvartokonomi.no/wp-content/uploads/2016/03/Hefte-webversjon.pdf>

1. Har kommunene vedtatt dette?
2. Hvilke grep har kommunen gjort på området?
3. Har kommunen en egenerklæring i investeringsprosjekt på at oppdragstaker har fulgt disse 10 reglene?
4. Har kommunen en egenerklæring i tjenestekjøp på at oppdragstaker har fulgt disse 10 reglene?

Varsling og ytringsfrihet i norsk arbeidsliv i 2016

Ytringsfriheten er regulert i Grunnloven § 100. Varslere er pr. definisjon de ansatte.

Ytringsfriheten er større for arbeidstakere på lavere nivå.

Varslingsplikten er større og mer omfattende.

1. Har kommunen utarbeidet regler, retningslinjer og rutiner for varsling?
2. Hvordan registreres varslene/varslerne?
3. Hvordan følges varslene opp?
4. Hvordan følges varslene opp?

Folkevalgt kontroll

1. Høringer er først og fremst egnet for å gi det offentlige oppmerksomhet. Det er ikke noe som skal foregå i «lukkede rom».
2. Saker som åpner for høringer kommer ofte fra oppslag i media.
3. Kontroll må ha politisk legitimitet.
4. Politisk moral (f.eks. vedtatt antikorrupsjon, varsling, ytring, etikk mv.) skal etterleves.

Korrupsjon – en presentasjon av kontrollutvalgets granskning i Drammen kommune

Korrupsjon skjer ikke i «min kommune». Det foregår bare hos «andre».

1. Alle kontrollutvalg bør få en innføring og opplæring i hvordan man håndterer en korrupsjonssak fra A-Å.
2. I avtalen med revisor bør det stå at alle mislighetsaker skal rapporteres straks fra revisor til kontrollutvalget når han får kjennskap til dette.
3. La innbyggerne få vite «mest mulig» så tidlig som mulig eller bli gitt mulighet for innspill i sakens gang.
4. Ha et klart skille hva som er politiets oppgave (etterforske kriminalitet) og hva som er kontrollutvalgets oppgave (granske internkontrollen). Premissene i bestillingen til revisor må være klar og tydelig.

Kommunereformen og kontrollutvalgets oppgave

1. Det er en iboende risiko at de sammenslående kommunene «glemmer» internkontrollen i sine «gamle» kommuner i iveren etter å etablere den «nye» kommunen.
2. Kontrollutvalgene i de/den sammenslåtte kommunen kan ha fellesmøter før de blir sammenslått.
3. Kontrollutvalgene skal føre tilsyn med fellesnemda.
4. Kontrollutvalgene bør avgi sin innstilling til valg av revisor for fellesnemda.
 - Utfordring der kommunen har forskjellig revisor
 - Prosjektregnskapet føres i en av kommunene
 - Revisor for den kommunen reviderer dette regnskapet
5. Fellesnemda avgjør hvem som skal være revisor for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene.
6. Valg av sekretariat for kontrollutvalget utredes av prosjektleder og Fellesnemda avgjør hvem som skal være sekretariat for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene.
7. Kontrollutvalgene bør i fellesskap vurdere hva som er aktuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt i det siste året før ny kommune. Selvkost er et egnet tema.
8. Følg også temaene i blått hefte fra NKRF.

Kommunenes styringsdokumenter

1. Kontrollutvalget bør se etter risikoområder i budsjett og regnskap. Er det forretningsmessige områder og investeringer? Plassering av midler i verdipapir og kortsiktige lån? Effektiviseringsprosesser?
2. Leverer regnskapet og årsmeldingen på målsetningene i økonomiplanen?
3. Rapporteres det på tjenester eller enheter? Tjenester gir mest svar.
4. Bruker rådmann og politikere mer tid på økonomiplan enn regnskap og årsmelding?